

Милосердя
врятує
світ.

ДОБРА СПРАВА

ТІШРЕЙ 5785

217

ЖОВТЕНЬ 2024

ГАЗЕТА БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"

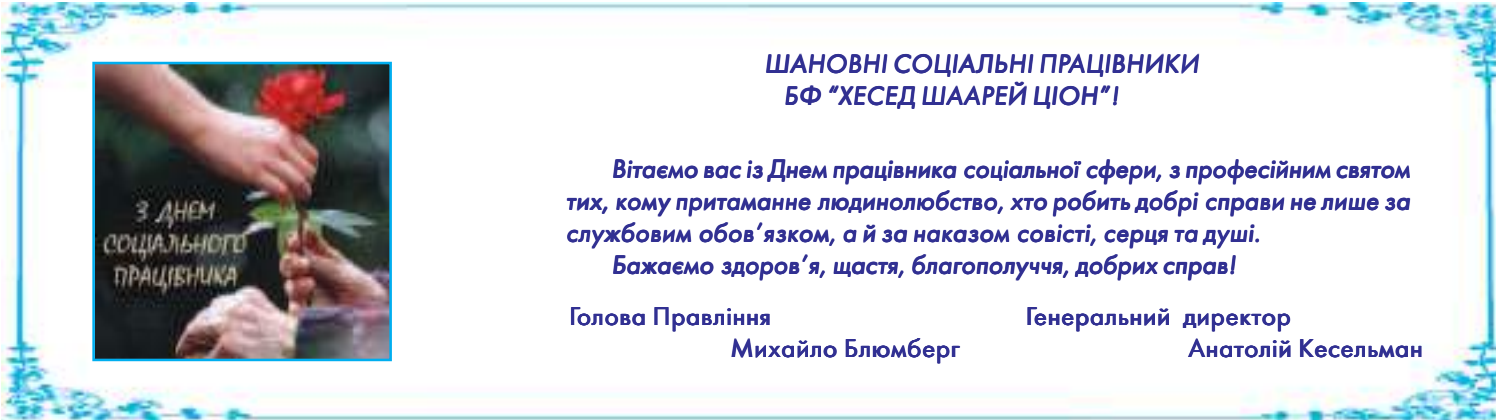
ОДЕСА

Видається за підтримки "Джойнт" JDC

International Fellowship
of Christians and Jews

ДЕНЬ ПРАЦІВНИКА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Першої неділі листопада в Україні відзначають День працівника соціальної сфери, встановлений Указом Президента України № 374/99 від 13 квітня 1999 року. З 2023 року це свято відзначається 5 листопада. Воно є свідченням високої оцінки державою ролі працівників, які щоденно забезпечують реалізацію державної політики з питань соціального захисту, зайнятості, організації оплати та безпеки праці, трудових відносин.

За рік після заснування Одеси, 1795 року, коли виникло єврейське "Товариство для відвідування хворих", з'явилися перші соціальні працівники. Звичайно, тоді їх ще так не називали, але те, що вони робили, цілком відповідає сучасному значенню поняття «Працівник соціальної сфери».

І це легко перевірити, розкривши Статут Товариства, в якому записано: "Якщо, чого не дай Бог, занедужає хтось у місті, то голова пропонує черговому члену правління призначити когось із членів товариства для відвідування хворого. Призначена особа повинна відвідувати хворого двічі на день – вранці та ввечері та докладати правлінню про стан здоров'я хворого. Якщо хворий, чого

не дай Бог, у небезпеці, то один із членів товариства, за призначенням, повинен чергувати біля ліжка хворого всю ніч, а вранці повідомити правління про те, чи він потребує подальшого догляду..." Сьогодні у соціальній сфері України працюють тисячі чудових працівників. Вони дарують людям надію на краще, своєчасно подають руку допомоги тим, хто цього потребує. Ці людинолюбні традиції разом із усіма соціальними працівниками України сьогодні продовжує та розвиває БФ "Хесед Шаарей Ціон".

У Хеседі працюють 467 соціальних працівників. Багато хто з них надає клієнтам допомогу у більшому обсязі, ніж це передбачено їхніми посадовими обов'язками. Щоб підвищити професійний рівень соцпрацівників, для них чотири рази

на рік проводять навчальні семінари, на яких виступають з лекціями і ведуть практичні заняття фахівці високої кваліфікації, які приїжджають з Ізраїлю, США, та місцеві – психологи, лікарі-травматологи та ін.

Працівники соціальної служби Хеседа постійно відкривають нові ефективні та перспективні програми.

Ось уже 8 років діє програма надання допомоги клієнтам, які страждають на хворобу Альцгеймера. Працює програма реабілітації клієнтів, які перенесли інсульт та переломи шийки стегна.

Спілкування соцпрацівників з клієнтами вимагає від них повної віддачі, і, якщо не вкладати душу, виконувати таку роботу неможливо.

Слід відзначити роль волонтерів, які щодня надають допомогу клієнтам Хеседа, і те, з якою увагою вони ставляться до своїх обов'язків.

Високою оцінкою праці соціальних працівників Хеседа стали грамоти Одеської міської ради та керівництва Благодійної Фундації.

Для багатьох соціальних працівників слова Івана Франка: «Життя людини доти має цінність, доки людина може допомагати іншим» – стали сенсом їхнього життя.

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ДОБРОТИ

Всесвітній день Доброти був заснований у Сінгапурі 18 листопада 2000 року. Його щорічно святкують 13 листопада.

В сучасному високотехнологічному світі людські почуття та моральні якості відходять на другий план, і зокрема – доброти серед нас стало набагато менше – цей факт, на жаль, очевидний. Тому це свято – ще один привід згадати про такі категорії людських відносин як Доброта і об'єднати існуючі в різних країнах руху за доброту, щоб допомогти людям усвідомити, що робити добро – це зовсім нескладно, а результат у добрих справ і вчинків колосальний.

Ще одна мета Всесвітнього дня Доброти – сприяти об'єднанню різних націй, незважаючи на

мовні та культурні відмінності. Адже тільки на основі щиро добрих справ і вчинків можна досягти єдності і взаєморозуміння, зберігши при цьому самобутність і унікальність.

Добро не вимірюється грошима, не вимагає багато часу і сил, головне – почати. Навіть просто добра усмішка незнайомій людині – вже здатна творити чудеса. Добрі справи підвищують настрій, вони ще й як не можна краще впливають на самопочуття, підвищують життєвий тонус. Адже, якщо чекати подяку за свою доброту, то це вже не справжня Доброта.

- Національні та міжнародні свята 2 стор.
- Критерії програми "SOS" 3 стор.
- Діє "Гаряча лінія" 4 стор.
- Поради господарці 4 стор.
- Марк Штейнберг "Єврейський щит СРСР" 5 стор.
- Ірина Голяєва "Свята надії нашої" 6 стор.
- Ірина Мармер "Знамениті нащадки уродженців Єлсаветградщини" 7 стор.
- Ісак Бабель "Історія мого голубника" 8 стор.
- Віра Шаховцева "Пам'ять" 9 стор.
- Михайло Гаузнер "Неординарні особистості" 10 стор.
- Країна Поезія 11 стор.
- Посмішка 12 стор.

Служба "Мокед-Лакашіш" – 737-40-21; Служба "Харчування" – 737-40-11;
Програма "Медицина" – 737-40-27; Культурний центр – 737-40-13;
Служба волонтерів – 737-40-24; Волонтерська вітальня – 737-40-32;
Денний центр – 737-40-30

Новини світу, України, Одеси

Російські та китайські військово-морські сили провели спільні навчання у рамках масштабних маневрів "Океан 2024". У них було задіяно понад 400 кораблів, включаючи китайські крейсери та есмінці.

Керівництво Міноборони Лівану запропонувало Хезболлі саморозпуск або вихід з позицій на півдні Лівану та передачу їхньої армії, щоб уникнути вторгнення Ізраїлю.

Клаудія Шейнбаум стала першою єврейкою, яка стала президентом Мексики.

Марк Рютте обійняв посаду генсека НАТО і заявив: "Головний пріоритет – Україна і заклик союзників ігнорувати ядерні загрози Путіна та продовжувати підтримувати Україну зброєю, навчанням та фінансуванням."

КНДР передала Росії 12 тисяч військовослужбовців, зокрема бійців спеціального призначення.

Після дослідження ДНК останків Колумба, похованих у соборі Севільї, було встановлено, що він був сефардським євреєм.

Прихильники Європейського Союзу виграли референдум у Молдові з відривом у понад 13 тисяч голосів.

Новообраний генсек НАТО та колишній прем'єр Нідерландів Марк Рютте відвідав Київ.

Трамп заявив про добрі стосунки із Зеленським: «Він мені подобається».

Володимир Зеленський зустрівся з Папою Римським Франциском, новим Генсеком НАТО Рютте та лідерами чотирьох країн-партнерів – Великобританії, Франції, Італії та Німеччини.

У Китаї знайшли морський гриб, здатний розкладати пластик за два тижні. Він допоможе очистити прибережні зони від токсичних відходів без шкоди навколишнього середовища. Ефективність гриба досягає 95%.

Росія регулярно використовує хімічну зброю по всій лінії фронту в Україні.

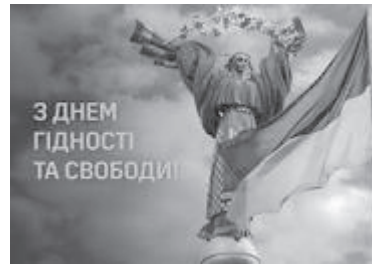
РФ перекинула 50 тисяч військових у Курську область, послабивши свої позиції на інших напрямках фронту.

ДЕНЬ ГІДНОСТІ ТА СВОБОДИ

День Гідності та Свободи – українське національне свято, що відзначається щорічно 21 листопада, починаючи з 2017 року. Його встановлено згідно з Указом Президента від 13 листопада 2014 року на честь двох знаменних подій у новітній українській історії – Помаранчевої революції 2004 року та Революції Гідності 2013 року.

Саме 21 листопада 2013 року відбулися перші протестні акції української громадськості у відповідь на рішення тодішньої

влади щодо припинення курсу на євроінтеграцію та скасування процесу підготовки до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. День Гідності та Свободи – свято, встановлене на знак вшанування патріотизму та мужності громадян, які у 2004 та 2013 роках стали на захист демократичних цінностей і

європейського в и б о р у українського народу.

«Слова «гідність» і «свобода» сьогодні стали синонімами

України для всього світу.

Україна щодня доводить, що гідність та свобода сильніші за підлість і терор. Ця віра загартувалася та зміцнилася. Україна знову бореться за свою

свободу та незалежність, захищаючись від агресора.

Програма заходів до Дня Гідності та Свободи ґрунтується на осмисленні Революції Гідності, Помаранчевої революції та Революції на граніті у контексті повномасштабного вторгнення.

Події 1990 р., 2004 р. та 2014 р. ставили конкретну мету: зміна України, реформа, об'єднання суспільства, соціальна відповідальність суспільства. Це все закладено не в певних датах, це має бути робочим процесом.

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРІВ

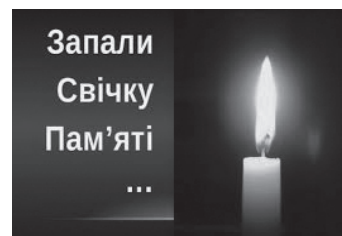
Традиційно в цей день громадяни ставлять свічки до пам'ятників жертвам голодоморів в Україні. У церемоніальних заходах біля Меморіального знаку «Свічка пам'яті» в Києві також беруть участь перші особи держави, керівники іноземних країн, парламентів і міжнародних організацій, дипломати, представники релігійних конфесій, громадські й культурні діячі, свідки Великого Голоду.

День пам'яті жертв Голодомору запроваджений указом Президента України Леоніда Кучми № 1310/98 від 26 листопада 1998 р. як «День пам'яті жертв голодоморів».

В Указі сказано: «Установити в Україні День пам'яті жертв голодоморів, який відзначати щороку у четверту суботу листопада.

У квітні 2010 року ПАРЄ ухвалила постанову, в якій привітала рішення Української влади встановити національний день пам'яті жертв голодоморів, закликаючи владу інших постраждалих країн встановити аналогічну пам'ятну дату для вшанування жертв режиму.

До 2008 року церемонія відбувалася перед

Пам'ятним знаком на Михайлівській площі.

У 2008 р. в Києві було відкрито Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні, який став традиційним місцем проведення меморіальних заходів на наступні роки.

У 2009 р. дослідники встановили імена майже 2 мільйонів убитих людей, 3577 місць масових поховань жертв Великого Голоду.

У 2012 р. акція пам'яті жертв голодоморів присвячувалася людям, які в непростий час рятували від голоду співвітчизників.

В 2021 р. було оголошена загальнонаціональна хвилина мовчання, після чого пр. всій Україні відбувається акція «Запали свічку», в рамках якої всі охочі несуть свічки до пам'ятників жертвам. В акції також можна взяти участь, запаливши свічку в своєму вікні.

В 2024 р. День пам'яті жертв голодоморів відзначають 23 листопада.

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ДИТИНИ

Всесвітній день дитини – свято, яке Генеральна Асамблея ООН у 1954 році (резолюція № 836 (IX)) рекомендувала запровадити всім країнам, починаючи з 1956 року.

Свято спрямоване на поліпшення добробуту дітей, зміцнення роботи, проведеної ООН для допомоги дітям усього світу.

Діти – майбутнє кожного народу. В них закладається те, яким виглядатиме наступне покоління людства. Становлення особистості відбувається у дитинстві.

Свято відзначають 20 листопада. І це не випадкова дата! Саме цього дня у 1989 році було прийнято "Конвенцію про права дитини", яка визнала, що дитині для всебічного та гармонійного розвитку особистості необхідно

рости в сімейному оточенні, атмосфері щастя, кохання та взаєморозуміння.

Щороку все більше людей та громадських діячів спрямовують

свої зусилля на допомогу та захист дітей. Створюються фонди підтримки тяжкохворих дітей, спільноти, які спостерігають за неблагополучними сім'ями. На базі Організації Об'єднаних Націй засновано Дитячий фонд.

Усе це сталося завдяки Всесвітньому дню дитини, головним і єдиним завданням якого завжди були захист та збереження дітей, забезпечення гідного рівня життя в будь-якому

куточку планети, незалежно від раси, статі та соціального класу.

Сьогодні цей день щорічно відзначається у 129 країнах, що входять до ООН.

Заходи, присвячені дітям, відбуваються у всіх країнах постійно, але особливо їх багато 20 листопада. У школах та дитячих садках проводяться відкриті уроки, присвячені цьому дню.

Як відзначити День дитини?

Зробіть для своїх дітей щось особливе. Оточіть дітей турботою та теплом, дайте їм зрозуміти, що вони улюблені. Пам'ятайте – кожному з нас

потрібні розуміння та підтримка, особливо у дитинстві. Зробіть вашим дітям подарунки. Нехай вони будуть не дорогі, але піднесені від щирого серця.

Приємний день з родиною. Зводіть дитину в кіно, кафе чи парк розваг. Улюблений мультфільм на великому екрані, приправлений великою порцією морозива – що ще потрібне для щастя?

Набір для творчості або іграшка для розвитку. Набори для ліпки, бісероплетіння, малювання та гравіювання розвивають дрібну моторику, а головоломки дозволяють тримати розум дитини в тонусі під час ігор. Також непогано підійде настільна гра, в яку ви зможете грати всією сім'єю.

МІЖНАРОДНИЙ ЧОЛОВІЧИЙ ДЕНЬ

Міжнародний чоловічий день відзначається 19 листопада. Свято було засноване в 1999 році в Республіці Тринідад і Тобаго з метою боротьби з дискримінацією чоловіків і турботи про чоловіче здоров'я. Свято відзначається майже в 50 країнах світу.

Вітаємо чоловіків – клієнтів Хесед! Бажаємо залишатися

с м і л и в и м и , сильними, мужніми, бути опорою для своєї родини, рідних та близьких! Більше радості, щастя, земних благ та прийємних мрій! Нехай настрої буде чудовим і здоров'я ніколи не підводить!

Нехай чоловічий героїзм, відвага і честь стануть у нагоді тільки для яскравих романтичних подвигів, а міцне чоловіче здоров'я стане вірним супутником на все життя. Від щирого серця висловлюємо щире вдячність за

допомогу, надійність та вміння приймати блискавичні рішення! Нехай ваша підтримка отримує гідну подяку не тільки у свято, нехай вас беззавітно люблять близькі та рідні!

Ваші матері, дружини, подруги, вірять у вашу силу та вогонь душі! Бажаємо вам миру у ваших будинках та серцях!

КРИТЕРІЇ ПРОГРАМИ «СПЕЦІАЛЬНА ТА ЕКСТРЕНА ДОПОМОГА «SOS»

Спеціальну екстрену допомогу отримують клієнти, які потрапили до екстремальної ситуації.

Рішення про розмір екстреної допомоги приймає комісія «SOS», відповідно до правил роботи та бюджету програми.

Екстрену допомогу можуть отримати ЖН більше 2 разів на рік за потреби та за наявності бюджету, НЖН – не більше 2 разів на рік.

Види допомоги за програмою для ЖН:

1. Оплата придбання медикаментів для стаціонарного лікування.

2. Оплата на придбання операційних пристроїв та матеріалів для оперативного втручання.

3. Оплата медикаментів для проведення стаціонару вдома та денного стаціонару (під назвою «Стаціонар вдома» та «Денний стаціонар» мається на увазі ситуація, коли клієнт Хеседа потребує стаціонарного лікування, але за станом здоров'я (або за сімейними обставинами) не може бути направлений до лікувального закладу, та інтенсивна терапія вимушено проводиться в домашніх умовах або у денному стаціонарі.

4. Оплата матеріалів для протезування, імобілізації, при оперативних травматологічних втручаннях.

5. Оплата матеріалів для ендоскопічних втручань при кардіологічних та судинних захворюваннях.

6. Оплата придбання пристроїв імобілізації після оперативного втручання або за життєвими показаннями (бандажі, сітки тощо).

7. Оплата лінз (кришталіків) при операції катаракти очей.

8. Оплата придбання медикаментів та матеріалів для спеціальної терапії при наступних захворюваннях:

- Онкологічне захворювання;
- Системні захворювання;
- Розсіяний склероз;
- Важкі ураження нижніх кінцівок;

• Тяжкі імунні захворювання (СНІД, важкі форми псоріазу, імунний гепатит та ін.);

• Тяжкі вірусні поразки та їх ускладнення (гепатити – всі види, цироз печінки);

• Гостра та тяжка хронічна ниркова недостатність гемодіалізу;

• Спеціальна терапія після трансплантації органів.

9. Оплата придбання калоприймачів та катетерів Фолі після онкологічних операцій.

10. Оплата дорогих медичних досліджень (в т.ч. лабораторні дослідження, не включені до безкоштовного пакету, наданого державними організаціями, КТ, МРТ та ін.)

11. Оплата зубопротезування та лікування зубів.

12. Придбання дорогих комп'ютерних слухових апаратів.

13. Ремонт аварійного житла або придбання будівельних матеріалів (на підставі відповідного акта після пожежі, стихійного лиха тощо).

14. Часткове погашення комунальних боргів при загрозі виселення та/або відключення від інженерних комунікацій (на підставі офіційних документів);

15. Придбання побутового обладнання (газове обладнання, холодильники, пральні машини та ін.) на підставі актів про неможливість подальшого використання або за відсутності обладнання у тимчасове користування на період обслуговування в Хеседі.

16. Інша допомога, передбачена правилами роботи програми.

17. Поховання за єврейськими традиціями – лише самотні клієнти незалежно від рівня доходу клієнта за наявності бюджету.

Види допомоги за програмою для НЖН:

1. Оплата придбання медикаментів та матеріалів для спеціальної терапії при наступних захворюваннях:

- Онкологічне захворювання;
- Системні захворювання;
- Розсіяний склероз;
- Важкі ураження нижніх кінцівок;
- Тяжкі імунні захворювання (СНІД, важкі форми псоріазу, імунний гепатит та ін.);
- Тяжкі вірусні поразки та їх ускладнення (гепатити – всі види, цироз печінки);
- Гостра та тяжка хронічна ниркова недостатність гемодіалізу;
- Спеціальна терапія після трансплантації органів.

2. Оплата дорогих медичних досліджень, не включених у безкоштовний пакет, наданий державними організаціями (КТ, МРТ та ін.) та операцій у ургентних випадках для клієнтів, які перебувають у державних лікувальних закладах.

3. Оплата медикаментів, дорогих медичних досліджень, не включених до безкоштовного пакету, наданого державними організаціями (КТ, МРТ та ін.) та операцій при онкологічних захворюваннях для клієнтів, які отримують допомогу у державних лікувальних закладах.

4. Оплата при стаціонарі вдома або денному стаціонарі (у разі неможливості госпіталізації) в ургентних випадках для клієнтів, які отримують допомогу у державних лікувальних закладах.

5. Оплата зубопротезування для самотніх клієнтів та самотніх сімей 1 та 2 категорії (тільки виготовлення знімних протезів)

Клієнти, які уклали з Хеседом договір довічного утримання, отримують благодійну допомогу відповідно до умов договору власним коштом Хеседа.

Додаток 3

ЖН:

Самотні та самотні сім'ї із середнім доходом клієнта до 8000 грн. – Сума допомоги по SOS не більше 13000 грн. за 1 звернення за наявності бюджету.

Інші клієнти із середнім доходом до 8000 грн. – Сума допомоги по SOS не більше

12000 грн. за 1 звернення за наявності бюджету.

Самотні та самотні сім'ї із середнім доходом клієнта понад 8000 грн – сума допомоги по SOS не більше 11000 грн. за 1 звернення за наявності бюджету.

Решта клієнтів із середнім доходом понад 8000 грн. – Сума допомоги по SOS не більше 10000 грн. за 1 звернення за наявності бюджету.

НЖН:

Самотні та самотні сім'ї із середнім доходом клієнта до 6000 грн. – Сума допомоги по SOS не більше 7500 грн. за 1 звернення за наявності бюджету.

Інші клієнти із середнім доходом до 6000 грн. – Сума допомоги по SOS не більше 6000 грн. за 1 звернення за наявності бюджету.

Самотні та самотні сім'ї із середнім доходом клієнта понад 6000 грн. – Сума допомоги по SOS не більше 5500 грн. за 1 звернення за наявності бюджету.

Решта клієнтів із доходом понад 6000 грн., сума допомоги по SOS не більше 5000 грн. за 1 звернення за наявності бюджету.

Комісія з питань винятків за програмою «Екстрена допомога» може затвердити прохання про допомогу вартістю до 800 доларів США (на одне прохання).

Комісія з питань винятків за програмою «Екстрена допомога» при сумах допомоги у розмірі 800-1300 доларів США, протоколює всі рішення, що приймаються нею, оформляє відповідні документи і передає в регіональне відділення «Джойнт» на затвердження.

Допомога за програмою надається, виходячи з можливостей бюджету.

Додаток 4

КРИТЕРІЇ НАДАННЯ ДОПОМОГИ ЗА ПРОГРАМОЮ SOS для членів громади (нових потребуючих).

- Надавати допомогу за програмою SOS «Членам громади» (новим потребуючим) в рамках бюджету «Криза 2022», згідно з діючими критеріями SOS для НЖН.

СВЯТКОВІ ЗУСТРІЧІ УЧАСНИКІВ ПРОЕКТУ «КЕШЕР ДОРОТ»

Цього місяця завдяки теплій погоді всі зустрічі у рамках проекту «Кешер дорот» були присвячені єврейським святкам місяця Тішрей і проходили на літній площадці Ланжерона. Напередодні Рош а-Шана учасники зустрічей створювали святкові листівки, в яких писали своїм родичам і друзям побажання в прийдешньому новому, 5785, році. Процес виявився настільки яскравим і захоплюючим, що навіть перехожі милувалися нашою творчістю. Особливо приємним було те, що одна з учасниць, Олександра Ізраїлівна Черніс, надихнувшись творчим процесом,

експромтом склала вірші, присвячені Хеседу, і написала їх у своїй листівці.

Наші зустрічі з психологом теж були присвячені святкам. Психолог проекту Альона Тарасенко провела казкотерапію за допомогою ілюстрованих книжок про свята Рош а-Шана та Сукот із серії PJ Library – унікальних єврейських книжок для

сімейного читання. Всі, хто брав участь у зустрічі – діти та дорослі – були в захваті від

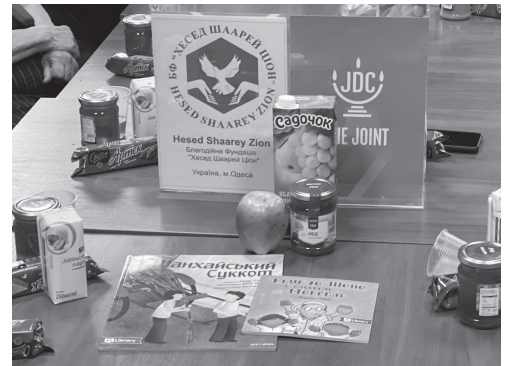

цих книжок з дуже цікавими сюжетами, які спонукають не лише поринути в історію єврейського народу, а й у гаму почуттів та людських стосунків. Це був новий цікавий досвід, і ми не тільки згадали традиції, а й через обговорення

оповідань згармонізували емоційну сферу кожного учасника та групи загалом, що дуже позитивно вплинуло на єднання, коли кожен відчуває себе частиною великої єврейської сім'ї. На зустрічах не обійшлося без смачних святкових солодощів і, звичайно, кожен отримав у подарунок баночку з медом.

Нехай всі ваші рідні та близькі будуть завжди здорові та щасливі! Бажаємо всім солодкого, благополучного Нового року, гарного запису в Книзі Життя, кожній родині – миру, добра і радості!

Керівник проекту Світлана Новаковська

УВАГА! Діє «Гаряча лінія» ТЕЛЕФОНИ «ГАРЯЧОЇ ЛІНІЇ»

Шановні клієнти Благодійної Фундації «Хесед Шаарей Ціон»!

У такий непростий час ми розширили роботу «Гарячої лінії» (Call Center), яка працює з 3 квітня 2020 р. Вона створена для тих, хто самотній.

Якщо ви зіткнулися з проблемами, які виникли під час карантину, і поряд немає нікого, хто міг би вам допомогти, звертайтеся до співробітників та волонтерів Хеседи, які обслуговують «Гарячу лінію».

Вони намагатимуться надати вам допомогу.

Ви можете звертатися з будь-яких гострих питань за номерами телефонів, які наведені поруч, з 10.00 до 15.00 у робочі дні:

З мобільного:	З міського:
0948634720	7934720
0948634710	7934710
0948634740	7934740
0948634770	7934770
0948634780	7934780
0948634810	7934810
0948634760	7934760
0948634790	7934790

Не винятком є телефонний зв'язок з вашим куратором, але просимо поставитися з розумінням до звантаженості співробітників БФ «Хесед Шаарей Ціон».

Ми завжди раді допомогти вам!
Бережіть себе!
Будьте здорові!
З повагою,

Діана Боровик

Н О В И Н И З І З Р А І Л Ю

Ізраїль завдав удару по підземній штаб-квартирі «Хезболли» в Бейруті. Був знищений її генсек Хасан Насралла, а разом із ним — 20 вищих командирів ліванських терористів та іранський бригадний генерал Аббас Нілфорушан, заступник командувача Корпусом вартівних ісламської революції.

У бункері Насралли виявлено сотні мільйонів доларів та золоті зливки.

1 жовтня Іран випустив над Ізраїлем понад 180 балістичних ракет. Більшість із них були перехоплені силами ППО та есмінцями США. Жертв майже не було.

Ізраїльські ВПС атакували три штаби ХАМАСу, які розташовувалися в шкільних будинках у секторі Газа. Ізраїль оголосив персоною «нон грата» Генсека ООН Антоніу Гутеріша.

Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган закликав увесь мусульманський світ об'єднатися проти дій Ізраїлю.

Макрон закликав припинити постачання Ізраїлю зброї, яка використовується в Газі, і запропонував повернутися до політичного рішення. Голова уряду Великобританії Кір Стармер виступив проти цього.

Знищено підземний тунель завдовжки близько одного кілометра в центрі сектора Газа.

Після 7 жовтня 2023 р. США витратили на військову допомогу Ізраїлю 17,9 мільярда доларів.

У секторі Газа при виконанні операції з пошуку заручників та зачистці території від терористів убито ватажка терористичної організації ХАМАС Ях'ю Сінвара — головного натхненника та організатора теракту 7 жовтня 2023 р.

Під час ізраїльського удару по Бейруту ліквідовано голову виконавчої ради «Хезболли» Хашима Сафі ад-Діна, який вважався наступником Хасана Насралли після його вбивства.

Ізраїль змушений був відкласти атаку у відповідь по Ірану через витік у США надсекретної інформації про план цієї атаки, якою Ізраїль поділився зі своїми американськими союзниками.

У ніч на 26 жовтня більш ніж сотня ізраїльських літаків пододала відстань понад 2000 км. Вони кількома хвилями протягом трьох годин завдавали ударів по іранських системах ППО, заводів з виробництва ракет і ударних дронів, баз запуску ракет, центрів Корпусу вартівних ісламської революції та військових об'єктів у районі міжнародного аеропорту Тегерана. Жоден із ізраїльських літаків не постраждав.

Підірвано великий склад зброї «Хезболли», що знаходився під землею. Підземні поштовхи, що відчувалися, спочатку були прийняті ізраїльськими сейсмічними службами за слабкий землетрус.

П О Р А Д И Г О С П О Д А Р Ц І

Рекомендації для приготування у мікрохвильовій печі.

Мікрохвильова кулінарія зберігає корисні якості продукту, вітаміни та мінеральні речовини за рахунок швидкості приготування. При цьому такий спосіб теплової обробки швидше руйнує хвороботворні бактерії (завдяки високому нагріванню молекул води, а не «небезпечному випромінюванню»).

Щоб приготувати бісквітний пиріг з яблуками, треба у формі (скляній або силіконовій) довести вершкове масло з цукром до карамелізації (50 г. олії плюс 50 г. цукру, 3 хвилини на середній потужності). Потім на шар карамелі викласти яблука, нарізані часточками, зверху залити бісквітним тістом та запікати при повній потужності 7 хвилин. Потім пиріг слід перевернути, щоб карамельна скоринка виявилася зверху.

Для смаження потрібно спершу запанірувати рибу або м'ясо в панірувальних сухарях і збризкати маслом. Існує спеціальний посуд для смаження у НВЧ-печах — керамічний, з особливим складом глазурі, що допомагає досягти потрібного ефекту.

У мікрохвильовій печі за 1-2 хвилини чудово готуються високі пишні омлети — на високій, але не максимальній потужності. Також можна приготувати яйце-пашот, розбивши яйце в склянку, наполовину заповнену водою, або яйцю — розбивши яйце на блюде, змащене олією.

Якщо не готувати на максимумі потужності, то проколювати жовток не обов'язково.

Якщо потрібно прогріти горіхи, щоб зняти з них лущиння, скористайтеся мікрохвильовою піччю. Також можна приготувати горіхи в глазурі, пересипавши їх

цукровим піском, корицею та додавши пару ложок води.

Приготування в мікрохвильовій печі каші не вимагає постійного помішування.

Кілограм рису, гречки, кукурудзяної крупи, перлівки, пшонки тощо готується за 20 хвилин на максимальній потужності. Якщо обсяг крупи менший, то й потужність слід зменшити.

Добре підходить мікрохвильова піч для запікання великої кількості твердих овочів і коренеплодів (наприклад, для картопляних салатів та вінегретів). На кілограм овочів потрібно всього хвилин 20, навіть якщо йдеться про буряки, які запікати в духовці або варити на плиті потрібно близько години.

Для приготування голубців покладіть цілий качан капусти або його половину в целофановий пакет, щільно його зав'яжіть і нагрійте в мікрохвильовій печі протягом 10 хвилин, охолодіть і виріжте качан. Він легко розділиться на листи.

Покладіть фарш на той бік листа, де він товстіший, і загорніть. Помістіть голубці в керамічну, скляну або навіть картонну ємність, додайте трохи води, накрийте плівкою і грійте протягом 10-15 хвилин (залежить від вибраної потужності).

Мікрохвильову піч можна використовувати, щоб розтопити масло або шоколад, нагріти замочений желатин і т.д.

Безліч допоміжних процесів, які вимагали тривалого приготування на водяній бані, тепер займають лише 1 хвилину на середній потужності!

П Р И Т Ч И

Хто найкращий?

В одному місті проводили конкурс на звання найкращого художника.

І, зрештою, журі обрало двох найкращих. Але судді ніяк не могли вирішити, який із художників найкращий.

Тоді вони прийшли за порадою до Мудреця.

Мудрець звернувся до фіналістів із запитанням:

— Скільки вад ви самі бачите на своїх картинах.

Один художник сказав:

— Якби я побачив на картині хоч одну ваду — я б одразу її виправив. Ця картина бездоганна.

Другий митець мовчав.

Мудрець його запитав:

— Ви теж вважаєте свою картину досконалою?

— Я задоволений своєю картиною. Але в той же час я бачу в ній багато недоліків. Ось тільки не можу вибрати, з яких почати розповідати...

І тоді Мудрець оголосив переможця:

— Та людина, яка не бачить недоліків своєї картини, досягла своєї межі і зупинилася в майстерності. Я вважаю, що найкращий художник той, хто рухається далі, не зупиняючись на досягнутому.

П Р И Т Ч И

Непростий жереб

Один селянин заборгував лихварю велику суму грошей. А той — старий — каже, що пробачить борг, якщо селянин віддасть йому в дружини свою доньку.

Батько з донькою не знали, що відповісти.

Тоді лихвар запропонував піти на берег річки, де лежали сотні камінців і тягнути жереб. У порожній гаманець він запропонував покласти два камінчики — чорний та білий. Якщо дівчина витягне білий камінь — вона залишиться з батьком, якщо чорний — стане дружиною лихваря. Батько та донька змушені були погодитися.

Але, коли лихвар клав у гаманець камінці, дівчина помітила, що вони обидва чорні. Що ж дівчині робити?

Вона заплющила очі, сунула руку в гаманець, витягла камінчик, і, не глянувши на нього, ніби випадково випустила його, і камінчик миттєво загубився серед інших.

— Ах, як прикро, — вигукнула дівчина і, трохи подумавши, з сумним виглядом вимовила. — Подивимося, якого кольору камінчик залишився в гаманці, і тоді дізнаємося, який камінчик витягла я.

Камінчик в гаманці був чорним.

Я витягла білий, — сказала дівчина.

Адже не міг лихвар зізнатися в шахрайстві.

Марк Штейнберг

"ЄВРЕЙСЬКИЙ ЦИТ СРСР"

Продовження. Початок у № 177

НЕБУВАЛЕ — БУВАЄ

На першому етапі належало за 15 хвилин знищити командирів есесівців, перерубати лінії зв'язку та електропостачання, захопити зброю і гранати в складі, вбити українських стражників і рядових есесівців на території табору. На другому — передбачалося прорватися через ворота і південну частину загороження, де було менше мінних полів. Третій етап — втеча в лісі і приєднання до партизанів. Час початку повстання було призначено, виходячи з того, що знищити есесівців поодиночки можна тільки в робочі години, причому бажано напередодні настання темряви, щоб полегшити втечу. У план повстання було посвячено близько сорока ув'язнених, включно з радянськими військовополоненими.

Роль Печерського в цьому плані — чільна. Саме він обрав ділянку, на якій можна було з найбільшою ймовірністю подолати мінну смугу. Він запропонував, щоб в'язні, які біжать на прорив у перших рядах, кидали каміння і дошки на дорогу, підриваючи міни. Він передбачив усі деталі втечі, організував групи для нападу на склад зі зброєю, для обриву електромережі, ліній зв'язку...

13 жовтня, у день, на який було призначено повстання, до табору несподівано приїхала німецька інспекційна комісія, і тому Печерський переніс її на наступний день. Підпільникам було роздано таємно виготовлену холодну зброю: ножі, сокири, відточені лопати і ножиці для різання дроту.

14 жовтня 1943 року життя в Собіборі проходило, як зазвичай. Крім членів підпілля, ніхто не знав про те, що має статися цього дня. Перший етап повстання пройшов майже так, як планувалося: за півгодини було знищено одинадцять есесівців, яких заздалегідь запросили до майстерень, тобто майже всі есесівці, що перебували того дня в Собіборі. Діями в 1-ій зоні керував Печерський, а у 2-й зоні — Фельдгендлер. Телефонну та електричну лінії було перерізано, весь автотранспорт виведено з ладу. З вартового приміщення було винесено 6 граніток. Усі ці дії не привернули уваги стражників, які перебували на сторожових вишках.

О 16 год. 45 хв. капо Пузичка і Чепик наказали всім ув'язненим шикуватися. Тепер уже багато хто відчув, що готується щось незвичайне, але не міг зрозуміти, що саме. Як було передбачено заздалегідь, у перших рядах колони встали радянські військовополонені та члени підпілля, деякі з них — із прихованою зброєю. І ось тут усе пішло не за планом. У 2-гу зону в'їхала автомашини шарфюрера Бауера, який побачив убитого есесівця і почав стріляти по ув'язнених. З караулки вискочив командир стражників і кинувся до колони. Його тут же зарубали сокирами. Охоронці на вишках, які зрозуміли, що відбувається щось недобре, відкрили вогонь по колоні. Зважаючи на це, Печерський вирішив не чекати, поки зберуться всі ув'язнені, як це передбачалося планом, а відразу перейти до другого етапу. З криками "Вперед! Ура!" повстанці кинулися до воріт і дротяної огорожі.

Частина повстанців прорвалася через табірну браму і бігла в бік лісу. Інша група пробіла прохід в огорожі на північ від воріт. Ті, що бігли першими, підірвалися на мінах. Убиті своїми тілами проклали дорогу через мінне поле тим, хто біг слідом. Повстанці, озброєні гвинтівками, відкрили вогонь по

стражниках і вбили чотирьох із них. Ще одна група повстанців, на чолі якої був Печерський, пробіла пролом в огорожі табору біля житлових приміщень есесівців, де, як і передбачалося, міни не були закладені.

Із шестисот ув'язнених, які перебували в таборі в день повстання, вдалося втекти трьомстам. Близько 150 були вбиті вогнем охорони і підірвалися на мінах. 150 інших, серед них хворі та виснажені, які втратили волю до опору, а також ті, хто не встиг втекти, залишилися на території табору. У кількох із них була зброя, і вони чинили опір, поки не були вбиті. Але всі, хто залишився, були негайно розстріляні.

Повідомлення про заколот у Собіборі, отримане в есесівських штабах із запізненням через виведення з ладу телефонної лінії, викликало негайну реакцію. По тривозі тієї ж ночі було піднято і відправлено на переслідування втікачів кавалерійську роту жандармерії, роту солдатів, а також підрозділи СС із Влодави та Любліна і 150 вартових із Собібора, загалом близько 600 солдатів. З повітря пошук вели кілька розвідувальних літаків. Інтенсивне прочісування місцевості тривало

понад тиждень, після чого пошуками займалися кінні жандарми. Найважливішою метою переслідування було запобігти з'єднанню втікачів із партизанами та поширенню відомостей про Собібор як фабрику смерті.

Утікачі розділилися на кілька груп. Та, якою командував Печерський, налічувала близько 50 осіб, і була озброєна гвинтівкою і чотирма пістолетами. Вночі до неї приєдналася ще одна група і в загоні стало 75 осіб. Вони сховалися в невеликому гаю біля залізниці. Німецькі розвідувальні літаки кружляли над ними, але Печерський відмінно замаскував загін і його не виявили. Увечері загін продовжував рух до Бугу, але дізнавшись, що переправи ретельно охороняються німцями, Печерський вирішив, що великий загін не зможе переправитися непомітно. Він розбив його на сім груп. Собі залишив вісім радянських військовополонених.

У ніч на 19 жовтня група Печерського переправилася через Буг, а ще через три дні з'єдналася з радянськими партизанами. Деякі інші групи також дісталися до радянських партизанських загонів і влилися в них. Втікачі, які блукали лісами на північний захід від Собібора, після кількох тижнів пошуків знайшли польських партизанів з Армії Людової, а також єврейський партизанський загін.

Групу з шести втікачів було вбито місцевими бандитами, які видавали себе за партизанів. Протягом тижня після втечі карателі схопили близько 170 із 320 втікачів. Ще 90 втікачів були видані німцям місцевими жителями. П'ять євреїв, які стали партизанами, загинули в боях. До Перемоги дожили 53 колишніх в'язня Собібора та їхній командир Олександр Аронович Печерський.

НЕБУВАЛЕ — БУВАЄ. ТРАГЕДІЯ ВЕЛИКОГО ДИВЕРСАНТА

Скорочено

Повстання в Собіборі стало єдиним вдалим табірним повстанням за всі роки Другої світової війни. Одразу після втечі ув'язнених, табір закрили і стерли з лиця землі. На його місці німці зорали землю, засадили її капостою і картоплею.

Після з'єднання партизанських загонів із Червоною Армією всіх партизанів перевіряли в СМЕРШ. Влітку 1944 року і Олександр піддався такій перевірці. Смершівці не стали розбиратися детально: якщо ти офіцер і потрапив у полон, то, згідно зі сталінськими директивами, підлягаєш направленню до окремого штурмового стрілецького батальйону (ОШСБ) — різновиду штрафбату. Він формувався в Підмоскові. Командир батальйону майор Андреев, вражений розповіддю Печерського про Собібор, дозволив йому поїхати до Москви, до Комісії з розслідування злочинів німецько-фашистських загарбників та їхніх пособників. Андреев ризикував життям: він не мав права випускати штрафників за територію батальйону.

У комісії Печерського вислухали письменники Павло Антокольський і Веніамін Каверін, які на основі його розповіді опублікували нарис "Повстання в Собіборі"

в журналі "Знамя" (1945, №4) — одне з перших зібраних свідчень про Голокост.

Печерський і в його складі вирушив на фронт. Битися Олександрові довелося ще чотири місяці, два штурми укріпленої оборони німців його пощадили, але на третьому Печерський був важко поранений. Зберігся вельми символічний документ — довідка, видана йому:

"Дана тех. інт. 2 рангу Печерському О.А. у тому, що він перебував у 15 окремому штурмовому стрілецькому батальйоні на підставі директиви Генерального штабу РСЧА від 14.06.44 р. за № 12/309593 і свою провину перед Батьківщиною спокутував кров'ю.

Командир 15 ОШСБ гв. майор Андреев Нач. Штабу гв. к-н Щепкін 20 серпня 1944 р. № 245"

Повторю : ... свою провину перед Батьківщиною спокутував кров'ю... Подібний цинізм зустрічаємо нечасто. Але тоді сприймалося таке як цілком нормальний документ. Після фронтового лазарету його направили в Центральний госпіталь під Москвою. Там він і зустрів день Перемоги. Печерського вилікували, але з госпіталю їхав він не наодинці. Доля вкотре змилювалася на цим безстрашним воїном. Медсестра Ольга зуміла розгледіти в інваліді людину високої честі. Вони полюбили одне одного, як виявилось — на все життя.

З дружиною Печерський попрямував до Ростова, працював адміністратором у Театрі музичної комедії, але після 1948 року, коли почалася боротьба з "безрідними космополітами", п'ять років не міг влаштуватися на роботу. Спасибі, однак, що залишили на волі: єврей, у полоні побував, пряма дорога в ГУЛАГ. Здається, врятувало Олександра лише те, що на Заході про нього книжки почали виходити. Однак органи

держбезпеки не переставали стежити за ним. Печерському п'ять років довелося жити на утриманні дружини.

Після смерті Сталіна Печерський працював на машинобудівному заводі. Він підтримував стосунки з товаришами по заколоту. 1983 року, коли вони святкували його 40-річчя, у живих залишилося лише шестеро людей. Тепер уже немає і тих. Гості приїжджали до Олександра в Союз. Сам він був невізним, його так і не випустили жити в Ізраїль. У вісімдесятих роках події повстання були відтворені в американському фільмі "Втеча із Собібора". Наприкінці фільму пояснювалося: головний герой живе в радянському місті Ростов-на-Дону.

Так, у той час Олександр був живий, він помер 1990 року там же, в Ростові-на-Дону. А сьогодні і слідів людини, яка здійснила неможливе, не знайти навіть в експозиціях місцевого Краєзнавчого музею, як і його недоглянуту могилу на цвинтарі. Громадяни Ростова-на-Дону не тільки не вшановують пам'ять цього героя, а навіть і не знають про те, що Печерський майже все життя прожив у їхньому місті. Пам'ятають і шанують Олександра Ароновича тільки на історичній Батьківщині. Його ім'ям названо одну з вулиць в ізраїльському місті Цфат.

Насамкінець, хотів би просити кожного, хто прочитає — розкажіть про Олександра Печерського онукам. Не отримав він орденів і медалей, але пам'ять і гордість нащадків — нагорода понад усе!

ТРАГЕДІЯ ВЕЛИКОГО ДИВЕРСАНТА

Через два тижні після німецького вторгнення, коли було втрачено величезні масиви території, Кремлівське керівництво зрозуміло, що нагальною необхідністю стала зафронтена розвідувально-диверсійна діяльність. Оскільки площа окупації зростала, то й діяльність ця мала прийняти широкі масштаби.

Але професійних кадрів для створення та керівництва такої потужної організації у цей критичний момент не було. Парадоксально, однак, що до 1938р. саме така організація існувала і цілком ефективно діяла в європейських, азійських та американських державах. Але потім її керівники та рядові функціонери були відкликані до Союзу і після зв'язних тортур, страчені.

А людина, яка створила цю організацію та більше 10 років керувала нею, 7 липня 1941 року була засуджена Військовою колегією Верховного Суду СРСР до розстрілу з конфіскацією майна. Звали його Яків Ісаакович Серебрянський (Бергман). Він народився в 1891 році в родині бідного мінського єврея Іцки Бергмана. 16-літнім учнем міського училища вступив до бойової групи єврейської самооборони та брав участь у ліквідації п'яти чорносотенців, які організували погром у Могильові. Потім Яків стає членом партії есерів, бойовиком одного з загонів її найбільш радикального крила — максималістів. Він брав участь у багатьох терористичних атаках, які вони вели проти царської адміністрації та членів реакційних угруповань.

Наприкінці 1912 року Яків був покликаний на військову службу, хоч і міг би, як багато революціонерів у Росії, уникнути призову, сховавшись за кордоном. Служив він у піхоті та у серпні 1914 року був тяжко поранений під час боїв у Східній Пруссії. Після лікування — демобілізований.

Далі буде

Я. Серебрянський

С В Я Т А Н А Д І Ї Н А Ш О Ї . . .

Ю. Олексій, Г. Розен, А. Калущий

Зліва направо: Т.Чегодар, Т. Гудович, А. Ігнат'єв, Н. Дондова, Н. Татомир

Осіннім єврейським святкам — Рош а-Шана, Йом Кіпур та Суккоту — був присвячений концерт, який пройшов у залі ЕКЦ «Бейт Гранд».

Підготувала та провела його керівник Культурного центру БФ «Хесед Шаарей Ціон», заслужений працівник культури України Ганна Розен.

...Що зробило цей концерт особливим?

Звісно, тема — осінні єврейські свята. Спеціальним «номером програми» стало звернення до їхньої сутності, дотик до високої духовності, яка має пронизувати наше життя.

Першим номером концертної програми стала пісня «Золотий Єрусалим» ізраїльської композиторки та поетки Наомі Шемер, у виконанні Олександри Ширтут. Професійна співачка, вона водночас є координатором проектів агентства «Сохнут» в Одесі. Завдяки цій пісні в історії концерту стало яскравим, урочистим, святковим.

— Коли приходить новий рік, а якраз ввечері з 2 на 3 жовтня розпочався

5785 рік, кожен з нас про щось мріє і вірить, що мрії здійсняться.

Так розпочала Ганна Розен представлення наступного виконавця, давня мрія якого — вийти на сцену ЕКЦ «Бейт Гранд» здійснилася саме у цей день. Ігор Коган, клієнт Хеседи, виконав марш «Прощання слов'янки» композитора Василя Агапкіна. Але є версія, що це пісня композитора Якова Богорада. Слова, пізніше, написав Хаїм Хефнер. Ігор Коган виконав її в оригіналі — на івриті. Друга пісня, композитора Олександра Ольшанецького — «Bei mir bist du shein» («Для мене ти найгарніша»), прозвучала на ідиші. Вітаємо Ігоря Когана з успішним дебютом на великій сцені!

Учасники літературної студії «Одкровення» повністю присвятили свій виступ Рош а-Шана.

Інна Вайнблат, староста студії:

— Єврейський новий рік має мало спільного зі звичним розумінням цього свята. У нас немає феєрверків, гучних веселощів. Рош а-Шана — це переосмислення прожитого, і в ці дні Всевишній відмічає у Книзі Життя, яка доля чекає на кожного з нас. І віра в те, що Він бажає всім нам добра, перетворює цей день у свято. Цього дня прийнято робити подарунки і наша літературна студія

дарує вам свої вітання з новим роком. Хай буде він мирним і щасливим, і щоб усі ми були вписані у Книгу Життя. З Рош а-Шана вас привітають лауреати та переможці літературних міжнародних конкурсів Гарі Перельдік та Семен Вайнблат.

...У новорічному «триптиху» Гарі Перельдіка є все, що хвилює душу та серце: пронизлива молитва до Всевишнього, щемливі спогади, духовне святкування Нового року, надії на краще майбутнє...

«В новолуніе месяца Тишрей Мы встречаем всегда новый год.

Луч осенний пройдёт по крышам — И к чему-то всех нас призовет...

Отчитаться духовно и зримо

За все мысли слова и дела,

Что в ушедшем году сотворимы

Пусть по глупости, а не со зла.

И решение принять, как исправит

Недостатки, поступки свои,

И к Творцу снова взоры направит,

В покаяние прожить эти дни.

И решится судьба наша в праздник,

Но мы верим: Господь милостив.

Пусть вердикт свыше может быть разным,

Дай Бог с честью его пронести».

Інна Вайнблат продовжила виступ розмовою про наповненість нашого життя, його сенс.

«Что нам нужно от жизни? Наверное, малость —

Чтоб не мучила нас от безделья усталость...

Чтоб любимых людей дорогие нам лица Волей Бога могли чаще счастьем светиться.

Чтоб не грызли обида, досада и зависть И росла день за днём дружба нежная завяжь...

Чтоб в просторах небес, на морях и на суше Ни один террорист тишины не нарушил.

Чтобы войн, лихолетий змеиное жало, Поразить нас пытаясь, преграды встречало...

Чтобы мы, обретая Всевышнего милость, Неустанно дерзая, искусно трудились.

Пусть же наши мечты, откровенья, поступки

В паре дюжин часов, что сливаются в сутки,

Служат нам маяком на тропе, что осталась.

Что нам нужно для жизни? Лишь самая малость...».

Завершився виступ учасників літстудії піснею « И вновь Рош

а-Шана» (слова І. Вайнблат на мелодію Ж.Рево та К. Франсуа), яку виконали Семен Вайнблат та Інна Вайнблат. «...Творец, не строгим будь и к заблужденым, и к огрехам, продли земной наш путь, наметь дорогу к новым вехам...».

Ганна Розен підкреслила, що від Нового року до Судного дня проходить десять днів. І протягом цього часу можна попросити вибачення у всіх, перед ким ми завинили. Ми

знаємо, що саме у Йом Кіпур Всевишній закінчує виносити свій вердикт, оцінюючи діяльність людини за минулий рік. Іноді кажуть,

що ми робимо переоблік своїх дій, своїх вчинків. Я щиро бажаю кожному з вас гарного запису у Книгу Життя, скріпленого доброю життєвою печаткою.

У день Йом Кіпур у всіх синагогах світу лунає молитва «Кол нідре» («Всі обітницї...»). Одного разу вона справила сильне враження на німецького композитора Макса Брука. І він написав свою версію «Кол нідре» для віолончелі. Твір Макса Брука прозвучав у виконанні соліста Національного Одеського симфонічного оркестру, лауреата всеукраїнських та міжнародних конкурсів Артема Калущького.

Партія фортепіано — концертмейстер, викладач Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової, лауреат міжнародних конкурсів Юлія Олексій.

Наступний номер програми, «Амен», — теж молитва. Це твір ізраїльських митців Хамуталы Бен-Зеева (слова) та Моше Даца (музика). Зміст цієї молитви — «Я молюсь про мир. Голос душі Бог вихвалить. Дай нам силу славу миру, дивись на нас, наблизь нас до мрії, відкрий наші серця — ми Тобі співаємо».

Завдяки креативному підходу до цієї композиції, її виконання супроводжував танцювальний ансамбль «Фрейлехс» (художній керівник Людмила Філіпова).

Ганна Розен: — Після Йом Кіпур ми стали чистішими, благороднішими... І тоді приходять радість і спокій наступного свята — Сукот. Його назва походить від слова сука — курінь.

Відбувається свято тоді, коли вже зібраний врожай, коли панує достаток і кожний землероб може з гордістю сказати, що це справа його міцних рук. Але щоби люди все ж не вважали, що зробили щось напрочуд дивовижне, щоб не загордилися, — що робить Всевишній, що каже нам Тора?

Вирушайте до куріня, і поживіть кілька днів там, де немає ніяких зручностей, де негода може завдати неприємностей. Але це ще більше зміцнює людину, загартує її.

В курені їдять, спілкуються, співають та слухають улюблені пісні. Зараз і ми послухаємо дві танцювальні композиції під назвою «Фрейлехс».

Флейтист Віталій Тафопольський нещодавно успішно дебютував у Культурному центрі Хеседи у супроводі акомпанемента на фортепіано Ганни Розен. Цього разу до музикантів доєдналася Ірина Александровська, з «маленьким скромним» бубном. І глядачі почули

класичні єврейські мелодії, звучання яких збагатив ще один музичний інструмент.

Спілкування «у курені» продовжили актори театральної студії «Одеські дворики» (художній керівник — актор, режисер, сценарист, поет та композитор Михайло Крупник, музичний керівник та хореограф — Ірина Александровська).

У витоках студії стояв відомий одеський актор Семен Самійлович Крупник.

Вісім років тривала його співпраця з Хеседом... Звісно, плекав він і багатогранний талант свого сина. Тож не дивно, що від виступів театральної студії глядачі завжди у захваті. Так було і цього разу.

Номер «Молитва. Іспанія»... Чоловік, заглиблений у читання Тори, впевнений, що щастя дарує тільки Бог. Але одного разу на його життєвому шляху з'являється яскрава іспанка, з єврейським корінням, щоби красномовно нагадати, що ще потрібно для щастя... Наступний номер — урок танців у

всесвітньо відомій «Школі Соломона Кляра». Але там не тільки танцям навчаються, а й життєвій філософії.

...Солістка Одеської обласної філармонії імені Давида Ойстраха, доцент Одеської Національної музичної академії ім. А.В. Нежданової, лауреат всеукраїнських і міжнародних конкурсів

Валентина Кириченко (домбра) разом з Юлією Олексій виконали фантазію на основі єврейських мелодій «Тум-балалайка», «Хава нагіла», «Сім сорок».

Популярні мелодії звучали і у наступному номері — «Муза», у виконанні Айї Перфільєвої. Лірична тема з мюзиклу Джеррі Бока «Скрипаль на даху», ще одна інтерпретація пісні «Хава-нагіла»... Дуже добре, що цей романтичний танець-пантоміму зараз побачило багато нових глядачів. Це ж можна сказати і про заключний номер театральної студії — «Київський трамвай».

Він гучно та весело промчав по сцені, нагадавши, які пригоди чекали на нас раніше під час поїздки у звичайному (і не тільки київському) трамваї.

Фінал концерта вийшов яскравим та урочистим — виступив молодіжний ансамбль «Кохавім» ЕКЦ «Бейт Гранд» (хормейстер — відмінник народної освіти України Біана Занчуковська). Дівчата та хлопці виконали єврейське поपुरі, лейтмотивом якого було найактуальніше побажання — «Шалом алейхем».

На завершення концерту Ганна Розен передала від імені директора БФ «Хесед Шаарей Ціон» Анатолія Юхимовича Кесельмана щирі побажання добра, здоров'я, благополуччя, мира всім присутнім та їхнім близьким.

Ірина ГОЛЯЄВА

О. Ширтут

В. Кириченко

С. Вайнблат

І. Вайнблат

І. Коган

ЗНАМЕНИТІ НАЩАДКИ УРОДЖЕНЦІВ ЄЛИСАВЕТГРАДЩИНИ

**Ірина
МАРМЕР**

Уродженка Єлисаветграда **Євгенія Михайлівна Фіш** започаткувала відому акторську династію **Поліцеймако**, до якої входить її чоловік Віталій Павлович Поліцеймако (1906-1967) – актор Великого драматичного театру імені М.Горького в Ленінграді, народний артист СРСР; дочка Марія Віталіївна Поліцеймако (1938 року народження) – актриса Театру драми і комедії на Таганці, зять **Семен Львович Фарада** (1933–2009) – популярний комедійний актор, внук Михайло Семенович Поліцеймако (народився в 1976 році) – телеведучий, актор театру і кіно.

Про Євгенію Фіш відомо, що в молодості вона була надзвичайно вродливою. Її батько Михайло Фіш був банкіром і загинув в Єлисаветграді під час єврейського погрому, вчиненого Маруською Никифоровою, закривши своїм тілом дружину і доньку. Його погромщики застрелили на порозі будинку пострілом в притул, чим і задовольнилися. Після цієї трагедії Євгенія з матір'ю переїхали до родичів у Ленінград.

Здобувши театральну освіту в другій половині 30-х років, Євгенія Михайлівна стала актрисою Нового театру в Ленінграді (нині театр імені Ленсовета). Потім працювала як артистка розмовного жанру в Ленінградській філармонії. Виступала на естраді в дуєті з Олександром Менакером. Згодом, після заміжжя її замінила Марія Миронова (Менакері Миронова – батьки Андрія Миронова).

Про взаємини батька й матері Марія Поліцеймако згадує: «Родители были фантастической парой: папа – весь «Волга, ширь и чернозём», и мама – европейски образованная женщина... Мама была очень

музыкальной, прекрасно пела. Ей очень мешала фамилия, – Фиш, – но менять её она не хотела. И просто отошла в папину тень. Очень гордая была – и очень талантливая: писала стихи, расписывала доски... Она собирала фарфоровые фигурки, и когда отец широким жестом говорил пришедшим гостям: «Бери, что хочешь!», закрывала собой свою хрупкую коллекцию».

Щодо чудернацького прізвища, то воно, вважають в родині, грецького походження – насправді Поліцеймакос. Після того, як Віталію Поліцеймако порадили змінити зовсім неблагозвучне для актора прізвище, він просто відкинув від нього останню літеру, і воно почало нагадувати українське. Втім, у родині є й жартівлива версія виникнення свого прізвища – з українського вислову «паляниця з маком».

Ще одна людина з єлисаветградським корінням, хоча сам відомий композитор **Олександр Борисович Журбін** народився в Ташкенті в родині інженерів Бориса і Ади Гандельсман. Після закінчення школи взяв прізвище матері **Ади Олександрівни Литвак-Журбіної**, про яку розповідає: «Моя мама родилась в селе Новоукраинка Кировоградской области. Я никогда там не был... Может, когда-нибудь судьба занесёт меня туда». В своїх неопублікованих воспоминаннях его мама пише, что это было прелестное пасторальное житье: «А за нашим домом было просто поле, расцвеченное разными цветами – маками, васильками и пахучими травами. Это была картина

С. Фарада з родиною

прекрасной природы с дурманящими, чудесными запахами. Здесь дети собирали букеты цветов и дарили их невестам, за что получали гостинцы в виде леденцов, других карамелек, орешков и пряников».

«...Мама была очень музыкальна и передала эту музыкальность моему брату и мне».

О. Журбін

Олександр Журбін закінчив Ташкентську консерваторію по класу віолончелі, потім – Інститут Гнесіних по класу композиції, захистив дисертацію в Ленінградській консерваторії. Автор восьми опер (найпопулярніша – «Орфей і Еврідіка»), трьох балетів, близько 30 мюзиклів, трьох симфоній та інших творів. Написав понад 200 пісень, автор музики до 50 кінофільмів.

З 1990 по 2002 композитор жив з родиною в Нью-Йорку, де організував театр «Блуждающие звёзды». У 2001 році Олександр Журбін повернувся в Росію.

Ще один наш земляк, видатний письменник (автор знаменитого, перекладеного на 36 мов народів світу, сатиричного роману «Жизнь и необычайные приключения солдата Ивана Чонкина»), поет, драматург та ще й талановитий живописець **Володимир Миколайович Войнович** народився в 1932 році в Сталінабаді, нині Душанбе, столиці Таджикистану.

Його мати **Розалія Климентіївна (Ревекка Калманівна) Гойхман** (1908-1978) – уродженка єврейського містечка Хашувате (нині Гайворонського району), з відзнакою закінчила педагогічний інститут, працювала вчителькою математики.

Згадуючи матір, Володимир Войнович зазначає, що вона «була в нашій родині найкращою матір'ю».

Батько Микола Павлович Войнович (1905-1987) – сербського походження, працював журналістом, редактором газет, був репресований.

Після звільнення батька родина переїхала у Запоріжжя. Вищої освіти Володимир Войнович не здобув. Навчався півтора роки в Московському педагогічному інституті (1957-1959). Брав участь в освоєнні цілини в Казахстані.

У 1960 році влаштувався редактором на радіо, автор текстів до 40 пісень (найвідоміша «Песня космонавтов» – «14 минут до старта», 1960).

Роман про солдата Івана Чонкіна в СРСР був заборонений, книга вперше була опублікована в Парижі. Войнович брав активну участь у правозахисній діяльності, за що переслідувався КДБ.

У 1974 році його виключили із Спілки письменників СРСР, а в 1980-му змусили емігрувати, позбавивши радянського громадянства.

З 1980 по 1992 рік Володимир Миколайович жив у ФРН та США. Після розпаду СРСР повернувся в Росію. За його творами знято 6 художніх фільмів.

А ще Володимир Миколайович – один з небагатьох у Росії – до останнього займав мужню «антипутінську» громадянську позицію.

За матеріалами краєзнавця та історика Володимира Боська.

Ірина Мармер

В. Войнович

Р. Гойхман

ТЕПЛІ ДОМА СВЯТКУЮТЬ СУКОТ

Будь-яке свято можна відзначити вдома чи в гостях, у колі друзів. А для того, щоб відсвяткувати Сукот, необхідно мати у своєму розпорядженні місце, де можна влаштувати суку. Часто допомога у вирішенні цього питання приходить із синагоги Бейт Хабад, яка гостинно відчиняє двері для євреїв, у тому числі і для клієнтів БФ «Хесед Шаарей Ціон».

Так сталося і цього року.

У просторій, красиво оформленій суці зібралися відвідувачі чотирьох теплих будинків. До кожного учасника зустрічі підходили молоді люди – співробітники синагоги та давали потримати в руках та потрясти, згідно з традицією, етрог, лулав, мирт та гілочки верби.

Валентин Ройтман розповів про історію та значення свята. Рав Еліягу Хусід привітав присутніх. Побажав усім бути записаними до Книги Життя та закликав виконувати заповіді Всевишнього. Святковому застілью із

чудовими частуваннями передувал невеликий концерт, організований та проведений директором Культурного центру БФ «Хесед Шаарей Ціон», заслуженим працівником культури України Ганною Розен. У програмі прозвучали новорічні пісні, виконані у дуєті Семеном та Інною Вайнблат, їхні вірші, вірші Олександра Шафіра, присвячені єврейським осіннім святкам.

Свої вірші прочитала Світлана Потапенко. Гарі Перельдік, окрім власних віршів про Рош а-Шана, виконав а'саррелла «Фронтону пісню» (слова Б. Туровського, музика О. Сандлера), яку він переклав українською. Звісно, без скрипки немислимо провести жодне єврейське свято. І, як завжди, Яків Поліщук укотре підтвердив це виконанням відомих єврейських мелодій. Свої вірші прочитав Юрій Шатковський, кілька одеських пісень виконала Тетяна Маркова. Зустріч завершилася танцями. І все це було б неможливим без допомоги та підтримки оператора Олександра Фінгерута.

Дай Бог нам наступний Сукот зустрічати у здоров'ї та під мирним небом!

Наум Левін

ІСТОРІЯ МОГО ГОЛУБНИКА

Скорочено

М. Горькому

У дитинстві я дуже хотів мати голубника. У моєму житті не було сильнішого бажання. Мені було дев'ять років, коли батько пообіцяв дати грошей на купівлю тесу та трьох пар голубів. Тоді йшов 1904 рік. Я готувався до іспитів у підготовчому класі Миколаївської гімназії. Мої рідні жили в місті Миколаєві, Херсонської губернії. Цієї губернії більше немає, наше місто відійшло до Одеського району.

Мені було лише дев'ять років, і я боявся іспитів. З обох предметів — з російської та з арифметики — мені не можна було отримати менше п'яти. Процентна норма була висока у нашій гімназії, лише п'ять відсотків. З сорока хлопчиків тільки два євреї могли вступити до підготовчого класу. Вчителі питали цих хлопчиків хитро; нікого не питали так хитромудро, як нас. Тому батько, обіцяючи купити голубів, вимагав двох п'ятірок із хрестами. Я впав у нескінченний сон наяву, в довгий дитячий сон розпачу і пішов на іспит у цьому сні і все ж таки витримав краще за інших.

Я був здатний до наук. Вчителі, хоч вони й хитрували, не могли забрати у мене розуму й жадібної пам'яті. Я був здатний до наук і отримав дві п'ятірки. Але потім усе змінилось. Харитон Ефруссі, торговець хлібом, що експортував пшеницю до Марселя, дав за свого сина хабар у п'ятсот рублів, мені поставили п'ять із мінусом замість п'яти, і в гімназію на моє місце прийняли маленького Ефруссі. Батько дуже вбивався тоді. З шести років він навчав мене всім наукам, яким тільки можна було. Випадок з мінусом привів його до відчаю. Він хотів побити Ефруссі або підкупити двох вантажників, щоб вони побили Ефруссі, але мати відмовила його, і я став готуватися до іншого іспиту, наступного року, до першого класу. Рідні потай від мене підбили вчителя, щоб він в один рік пройшов зі мною курс підготовчого і першого класів одразу, і так як ми в усьому впадали у відчай, то я вивчив напам'ять три книги. Ці книги були: граматики Смирновського, задачник Євтушевського та підручник початкової російської історії Пуциковича. За цими книгами діти не навчаються більше, але я вивчив їх напам'ять, від рядка до рядка, і наступного року на іспиті з російської мови отримав у вчителя Караваєва недосяжні п'ять із хрестом.

Караваєв цей був рум'яний обурений чоловік із московських студентів. Йому ледве виповнилося тридцять років. На мужніх його щоках цвів рум'янець, як у селянських хлопців, сиділа бородавка в нього на щоці, з неї ріс пучок попелястого котячого волосся. Крім Караваєва, на іспиті був ще помічник піклувальника П'ятницький, який вважався важливою особою у гімназії та у всій губернії.

Помічник піклувальника запитав мене про Петра Першого, я відчув тоді почуття забуття, почуття близькості кінця і прірви.

Про Петра Великого я знав напам'ять із книжки Пуциковича та віршів Пушкіна. Я кричав пушкінські строфи щосили. Я кричав їх довго, ніхто не переривав шаленого мого бурмотіння. Я бачив тільки старе, схилене обличчя П'ятницького з посрібленою бородою. Він не переривав мене і тільки сказав Караваєву, що тишився за мене і за Пушкіна.

— Яка нація, — прошепотів старий, — ваші жидки, в них диявол сидить.

І коли я замовк, він сказав:

— Добре, іди, мій друже...

Я вийшов із класу в коридор і там, притулившись до невибіленої стіни, почав прокидатися від судом моїх снів. В коридорі з'явився раптом П'ятницький.

Минувши мене, він зупинився на мить. Я рушив до старого.

— Друже мій, — обернувся П'ятницький, — передай батькові, що ти прийнятий до першого класу.

Пишна зірка блиснула в нього на грудях, ордени задзвеніли біля лацкана. І він зник в дверях директорського кабінету. Маленький служитель поніс йому чай із урочистим шумом, а я побіг додому, до крамниці.

У лаві нашій, сповнений сумніву, сидів і шкрябав мужик-покупець. Побачивши мене, батько покинув чоловіка і, не вагаючись, повірив моєму оповіданню. Він закричав прикажчику закривати лаву і кинувся на Соборну вулицю купувати мені шапку з гербом. Бідолашна мати ледве віддерла мене від збожеволілого цього чоловіка. Мати була бліда в ту хвилину і випробувала долю. Вона сказала, що про всіх прийнятих до гімназії буває оголошення в газетах і що бог нас покарає і люди з нас посміються, якщо ми купимо формений одяг раніше часу. Мати була бліда, вона відчувала долю в моїх очах і дивилася на мене з жалістю.

Як усі євреї, я був малий на зріст, кволий і страждав від навчання головними болями. Все це бачила моя мати, яка ніколи не була засліплена злиденною гордістю свого чоловіка і незрозумілою його вірою в те, що сім'я наша стане колись сильнішою і багатшою за інших людей на землі.

Двадцятого вересня тисяча дев'яносто п'ятого року в гімназії було вивішено список вступників до першого класу. У таблиці згадувалося моє ім'я. Вся рідня наша ходила дивитись на цей папірець, і навіть Шойл, мій двоюрідний дід, прийшов до гімназії. Я любив хвалюватого старого за те, що він торгував рибою на ринку. Шойл відрізнявся від звичайних людей ще й брехливими історіями. Але байки його не забуті мною, вони були хороші. І ось навіть дурний Шойл прийшов у гімназію прочитати таблицю з моїм ім'ям.

Батько влаштував на radoщах бал і покликав своїх товаришів — торговців зерном, маклерів з продажу маєтків і вояжерів, які продавали в нашому окрузі сільськогосподарські машини. На нашому вечорі вони співали хасидські пісні, що склалися всього з трьох слів, але співалися дуже довго, з безліччю смішних інтонацій. Окрім вояжерів, до нас прийшов старий Ліберман, який навчав мене Торі та давньоєврейської мови. Його називали у нас мсьє Ліберман. Він випив бессарабського вина більше, ніж йому треба було, шовкові традиційні шнурки вилізли з-під червоного жилета, і він вимовив давньоєврейською мовою тост на мою честь. Старий привітав батьків, випив ще вина і закричав: "Віват!" Гости взяли його в коло і почали водити старовинну кадрили, як на весіллі у єврейському містечку. Всі були веселі на нашому балу, навіть мати пригубила вина.

Але щасливі наші дні настали пізніше. Вони наступили для матері тоді, коли вранці до відходу в гімназію вона почала готувати для мене бутерброди, коли ми ходили по лавках і купували пенал, скарбничку, ранець, нові книжки в картонних палітурках і зошити в глянцевих обкладинках. Ми місяць звалили до нашого щасливого життя, і тільки після першої чверті я згадав про голубів.

У мене все було запасено для них — карбованець п'ятдесят копійок і голубник, зроблений з ящика дідом Шойлом. Голубник був пофарбований у коричневу фарбу. Він мав гнізда для дванадцяти пар голубів, різні планочки на даху та особливі ґрати, які я вигидав, щоб зручніше було приманювати

чужинців. Все було готове. У неділю двадцятого жовтня я зібрався на Мисливську, але з'явилися несподівані перешкоди.

Історія, про яку я розповідаю, тобто вступ мій до першого класу гімназії, відбулася восени тисяча дев'яносто п'ятого року. Цар Миколай давав тоді конституцію російському народу, оратори біля будівлі міської думи говорили промови народу. На вулицях ночами лунала стрілянина, і мати не хотіла відпускати мене на Мисливську. З ранку в день двадцятого жовтня сини булочника Калистова почали робити гімнастику посеред бруківки. Городовий Семерников був підперезаний шовковим домотканим пояском, і чоботи його були начищені того дня так блискуче, як не були вони начищені раніше. Городовий, одягнений не за формою, найбільше налякав мою матір, через нього вона не відпускала мене, але я пробрався на вулицю задвірками і добіг до Мисливської.

На постійному своєму місці, сидів Іван Никодимич. Крім голубів, він продавав ще кроликів та павича. Я купив у старого, як тільки прийшов, пару вишневих голубів із затріпаними пишними хвостами та пару чубатих і сховав їх у мішок за пазуху. У мене залишалося сорок копійок після покупки, але старий за цю ціну не хотів віддати голуба та голубку крюківської породи. У крюківських голубів я любив їхні дзьоби, короткі, зернисті, дружні. Сорок копійок була їм вірна ціна, але мисливець відвертав від мене жовте обличчя. До кінця торгу, бачачи, що немає інших покупців, Іван Никодимич покликав мене. Все вийшло на мою думку, і все вийшло погано.

О дванадцятій годині дня або трохи пізніше площею пройшов чоловік на роздутих ногах.

— Іване Никодимичу, — сказав він, проходячи повз мисливця, — складайте інструмент, у місті ерусалимські дворяни конституцію отримують. На Рибній діда Бабелівського на смерть пригостили.

Він сказав це і легко пішов між клітками, як босий орач, що йде межею.

— Даремно, — пробурмотів Іван Никодимич йому вслід, — даремно, — закричав він суворіше і почав збирати кроликів і павича і засунув мені гаків крюківських за сорок копійок.

Я сховав їх за пазуху і почав дивитись, як розбігаються люди з Мисливської. На ринку нікого вже не було, і постріли лунали неподалік. Тоді я побіг до вокзалу, перетнув сквер і влетів у пустельний провулок. Наприкінці провулка на кріслі з коліщатами сидів безногий Макаренко, який їздив у кріслі містом і продавав цигарки з лотка.

— Макаренко, — сказав я, задихаючись від бігу, — не бачив ти Шойла?

Каліка не відповів, його дружина Катюша розбирала речі, що валялися на землі.

— Чого нарахувала? — спитав безногий.

— Шість підодіяльників, тепер чіпці розраховую...

— Чіпці! — закричав Макаренко. — Люди полотно цілими штуками носять, у людей усе, як у людей, а в нас чіпці...

І справді, по провулку пробігла жінка. Вона тримала оберемок фесок в одній руці і штуку сукна в іншій. Вона не слухала Макаренка, котрий котив за нею на кріслі.

— Мадамочко, — оглушливо кричав він, — де брали сарпінку, мадамочко?

Але жінки з сукнею вже не було.

Жовтий провулок знову залишився жовтий і пустельний; тоді безногий перевів на мене згаслі очі і простяг мені руку, заплямовану проказою.

ІСАК БАБЕЛЬ

— Чого в торбі? — сказав він і взяв мішок, що зігрів моє серце. Товстою рукою витяг вишневу голубку.

— Голуби, — сказав Макаренко і під'їхав до мене, — голуби, — повторив він і вдарив мене по щоці. Він ударив на розмах долонею, що стискала птаха, і я впав на землю.

Я лежав на землі, і нутроці розчавленого птаха стікали з моєї скроні. Вони текли вздовж щік, звиваючись, бризкаючи і засліплюючи мене. Земля пахла сирими надрами, могилою, квітами. Я почув її запах і заплакав без жодного страху. Я йшов чужою вулицею, заставленою білими коробками, дворняжка бігла попереду, в провулку збоку молодий мужик у жилеті розбивав раму в хаті Харитона Ефруссі. Він розбивав її дерев'яним молотом, замахувався всім тілом і, зітхаючи, посміхався на всі боки доброю усмішкою сп'яніння, поту та душевної сили. Вся вулиця була наповнена хрускотом, тріском, співом дерева, що розліталось. Чоловік бив тільки для того, щоб перегинатися, запітніти і кричати незвичайні слова невідомою, неросійською мовою. Він кричав їх і співав, роздирав зсередини блакитні очі, поки на вулиці не з'явився хресний хід, що йшов від думи. Старі з фарбованими бородами несли в руках портрет розчесаного царя, корогви з гробовими угодниками бігали над хресним ходом, займисті баби летіли вперед. Чоловік у жилетці, побачивши ходу, притис молоток до грудей і побіг за хоругвами, а я, почекавши кінець процесії, пробрався до нашого будинку. Він був порожній. Білі двері його були відчинені, трава біля голубника витоптана. Один Кузьма не пішов із двору. Кузьма, двірник, сидів у сараї і прибирав мертвого Шойла.

— Вітер тебе носить, як погану тріску, — сказав старий, побачивши мене, — Тут народ нашого діда, бач, як тюкнув...

Кузьма засопів, відвернувся і почав виймати у діда з дірки штанів судака. Їх було два судаки всунуті в діда: один у дірку штанів, другий у рот, і хоч дід був мертвий, але один судак жив ще й здригався.

— Діда нашого тюкнули, нікого більше, — сказав Кузьма, викидаючи судаків кішці.

Але тоді, десяти років від народження, я не знав, навіщо потрібні п'ятаки мертвим людям.

— Кузьма, — пошепки сказав я, — спаси нас...

І я підійшов до двірника, обійняв його стару криву спину з одним піднятим плечем і побачив діда з-за цієї спини.

Шойл лежав у тирсі, з розчавленими грудьми, з кирпатою бородою, у грубих черевиках, одягнених на босу ногу. Ноги його, покладені нарізно, були брудні, лілові, мертві. Кузьма клопотав навколо них, він підв'язав щелепи і все примірявся, чого б йому ще зробити з небіжчиком. Він клопотав, ніби у нього вдома була обновка, і охолонув, тільки розчесавши бороду мерцеві.

— Усіх виматюкав, — сказав він, посміхаючись, і оглянув труп із любов'ю, — якби йому татари попалися, він татар погнав би, але тут підійшли росіяни, і жінки з ними, кацапки; кацапам людей прощати прикро, я кацапів знаю...

Двірник підсипав покійнику тирси, скинув теслярський фартух і взяв мене за руку.

— Ходімо до батька, — пробурмотів він, стискаючи мене дедалі міцніше, — батько твій зранку тебе шукає, щоб не помер.

І разом із Кузьмою ми пішли до будинку податного інспектора, де сховалися мої батьки, що втекли від погрому.

ВОЛОНТЕРСЬКА ВІТАЛЬНЯ

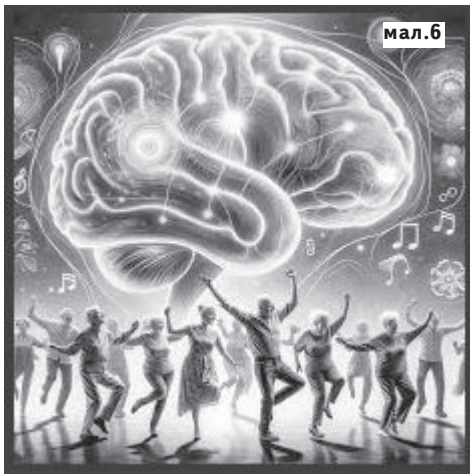
Проект "Крила доброти"
Рубрику веде Віра Шаховцева

Початок у №216

ПАМ'ЯТЬ

Як уникнути погіршення пам'яті та навіть покращити її?

Наступний вид пам'яті – **рухова/моторна/ритмічна** пам'ять (мал. 6). З її допомогою формуються різні практичні та трудові навички (ходьба, письмові повідомлення, гра на музичних інструментах, танці, їзда на велосипеді, плавання, тощо).

мал.6

Слухова/музична пам'ять (мал. 7) – це запам'ятовування та відтворення мовних

мал.7

та музичних звуків. Спробуйте сконцентруватися на навколишніх звуках. Це може бути шум машин за вікном, цокання годинника або ваше дихання. Хоча б п'ять хвилин просто слухайте, і згодом ви помітите, що ваша слухова пам'ять покращалася, як і концентрація уваги.

Тактильна пам'ять – це здатність запам'ятовувати відчуття від дотику до різних предметів. Щоб розвинути таку пам'ять зануріть руки всередину коробки або ящика і опишіть предмети, що знаходяться там (структуру поверхні, форму та інші характеристики предмета).

Емоційна пам'ять (мал. 8) реагує як на позитивні, так і на негативні емоції.

мал.8

Все, пов'язане з емоціями, запам'ятовується легко і надовго. Позитивні емоції людина прагне повторити, негативні – навпаки, намагається не пригадувати.

Смакова пам'ять (мал. 9) повертає нас до подій, пов'язаних із певними смаковими відчуттями (мамин борщ, бабусині пірожки).

Пам'ять на аромати (мал. 10). Аромати переносять людину в інший час і місце, це свого роду машина часу. Аромат бузку, наприклад, може повернути людину в далеку

мал.9

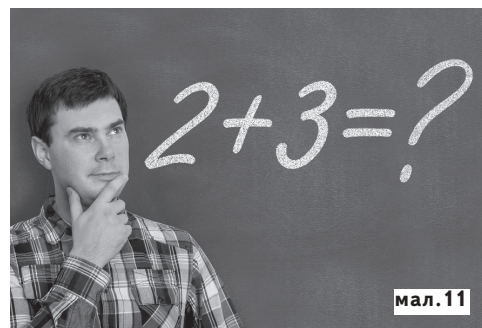
молодість, нагадати про перше побачення з

мал.10

коханою.

Асоціативна пам'ять – зіставлення незнайомої інформації зі знайомою. Наприклад, при знайомстві людина називає своє ім'я один раз. Часто до кінця розмови ми вже забуваємо, як її звать. Щоб не потрапити в таке становище, зіставте її ім'я з тим, що ви вже знаєте, наприклад її звать так само, як вашого брата. Добре в процесі розмови повторити ім'я нового знайомого кілька разів («Дякую, Павле, я обов'язково зателефоную вам, Павле»).

мал.11

Математична пам'ять (мал. 11) – це пам'ять на математичні схеми міркувань і доказів, на принципи підходу до методів вирішення завдань. Для того, щоб розвинути цю пам'ять потрібно частіше вирішувати прості приклади усно (рахувати «у голові» суми оплати за електрику, газ, опалення, та ін), намагатися розбивати складні завдання на дрібніші і виявляти взаємозв'язки. Корисно грати в математичні ігри та шахи, вирішувати головоломки та ребуси, розвивати аналітичні здібності.

Механічна пам'ять працює за принципом «як почув, так і зберіг у голові», без контролю сенсу інформації. Щоб у такий спосіб запам'ятати інформацію, необхідно багаторазове повторення матеріалу. Недарма механічну пам'ять називають «зубрежкою».

Логічна пам'ять – протилежність механічній, вона спрямована на запам'ятовування не форми, а саме сенсу інформації. Коли людина не може щось запам'ятати, швидше за все, вона просто не проникла в її сенс. Осмислений матеріал запам'ятовується швидше та, як правило,

на довгий термін. Логічна пам'ять теж потребує повторення, але іншого характеру. Це не монотонне повторення одного й того ж матеріалу в одній і тій ж формі, а повторення сенсу, але іншими словами.

Пам'ять ніколи не буває в якомусь чистому вигляді. Вона завжди комбінована з величезним переважанням якогось одного виду. Загалом пам'ять можна охарактеризувати так: здатність запам'ятовувати, зберігати та відтворювати інформацію. Проблеми з пам'яттю можуть виявлятися на будь-якому з цих етапів.

Як навчитися запам'ятати:

1. Зосередьтеся на тому, що ви зараз робите. Виключити автоматизм («Якщо ти щось робиш – роби це». Козьма Прутков). Те, чому ми не приділили достатньо уваги, згадати потім вдається насилу. Добре цьому навчає практика медитації.

2. Прибрати фон/звук телевізора під час розмови, читання, запам'ятовування.

3. Задіяти якомога більше органів чуття (наприклад, потрібно перевірити, чи вимкнений бойлер: треба подивитися, помацати його не домінують рукою – у правши – лівою, у лівши – правою, сказати собі – бойлер вимкнено).

4. Повісити на виході з квартири записки: «перевір газ, воду, світло, наявність телефону».

5. Користуватися записами: скласти список необхідних для закупівлі продуктів, чи чергових справ.

6. Організувати особистий простір. Якщо ви не пам'ятаєте, куди поклали ключі – визначте для них місце біля дверей, куди їх вішатимете, знайдіть коробочку для квитанцій та визначте місце, де вона лежить, окуляри прикріпіть на шнурок. І головне – завжди ВСЕ ВІДРАЗУ кладіть на відведене місце.

7. Читання. Буває, що після читання книги вже наступного дня ми нічого не пам'ятаємо з прочитаного. Запам'ятаємо ми прочитане, чи ні – залежить багато від чого:

- Повторення – основний засіб боротьби. Інформація, що не підкріплена повтореннями, поступово забувається. Розкажіть про прочитане комусь або просто собі, бажано вголос.

- Чи запам'ятаємо ми прочитане, залежить від того, чи цікаво те, що ми прочитали чи ні. «Пам'ять – це божевільна баба: збирає яскраві ганчірки, а хліб викидає». О.Маллі.

- Відіграє роль у вашому житті, важливо це для нас, чи ні. «Важко запам'ятати речі, на які тобі начхати». Доктор Хаус.

- Чи потрібно буде комусь розповідати про прочитане? Коли люди не чекають на перевірку засвоєння інформації, то забувають її дуже швидко. Але, якщо має бути перевірка, переказ, іспит, запам'ятовування відбувається краще вдвічі чи навіть втричі.

8. Заучування віршів та прози напам'ять. Цей метод тренує слухову і зорову пам'ять, а якщо зміст тексту нам подобається, то й емоційну. Заучування має бути осмисленим. У віршах запам'ятовувати текст допомагає рима, але можна тренуватись і на уривках прози. Для досягнення результату потрібна регулярність.

Далі буде

Новини світу, України, Одеси

Закуплено за державні кошти України та поставлено на фронт близько мільйона дронів.

Росіяни розстріляли вже понад 100 українських полонених.

За рік Україна збільшила виробництво дронів у 10 разів.

З початку війни населення України скоротилося на десять мільйонів людей, або приблизно на чверть. Рівень народжуваності різко впав і нині становить менше однієї дитини на жінку, що є одним із найнижчих показників у світі.

Україна завдала відчутних ударів по нафтобазах РФ у Воронежській та Пермській областях, а також у Феодосії.

Північнокорейські солдати вже прибули до Курської області. Серед тисяч солдатів із КНДР є 500 офіцерів.

На Одещині було помічено рідкісне явище – північне сяйво.

В Україні запровадили безкоштовне харчування для учнів початкових класів.

Аграрії Одещини зібрали понад 4 мільйони тонн зернових. Основну частину складає пшениця.

Росія зашкодила біля портів Одещини чотири цивільні іноземні судна, які перевозять зерно.

Місто Южне перейменоване на Південне.

Борги Одеси за опалення становлять 1 мільярд 180 мільйонів гривень.

Рада Всесвітнього клубу одеситів вибрала Івана Ліптугу новим Президентом ВКО.

У Відні відбувся ювілейний фестиваль "Золоті Скрипки Одеси".

В Одесі запрацювало "Соціальне таксі" для осіб з інвалідністю. Авто обладнане пристроєм для в'їзду в нього на інвалідному візку.

В Українському театрі відбулася прем'єра – одноактна вистава за кіносценарієм Сергія Параджанова "Лебедине озеро. Зона".

Одеські теплопостачальники пообіцяли не підвищувати тарифи для мешканців міста.

22 жовтня одесити, члени Одеської регіональної Асоціації євреїв - колишніх в'язнів гетто та представники влади вшанували пам'ять 25 тисяч мешканців нашого міста, яких 83 роки тому було спалено живцем на артилерійських складах на цьому ж місці.

115 відомих одеських діячів культури звернулися до ЮНЕСКО та Президента України з протестом проти демонтажу пам'ятників та перейменування вулиць, названих на честь російських письменників та інших наукових та культурних діячів.

НЕОРДИНАРНІ ОСОБИСТОСТІ

«МАДАМ ЛУЛУ»

ЗІ СВІТОВОЮ ПОПУЛЯРНІСТЮ

Михайло
Гаузнєр

Журналісти назвали її «Вертинський у спідниці».

Лея народилася 21 жовтня 1887 р. в м. Бельці Бессарабської губернії в родині кравця Янкеля Лейбовича Креймера. У дівчинки з п'яти років виявилися музичні здібності. Батьки, незважаючи на невеликий достаток, зробили все можливе, щоб дочка здобула відмінну освіту.

15-річна дівчинка, яка давно писала вірші, надіслала їх до радикально налаштованої газети «Одеські новини». Редактор Хейфец захотів зустрітися з поетесою-початківцем і закохався в цю зовсім юну дівчину. Іза (так вона стала називати себе) почала друкуватися, її цитували.

Потім її привезли на прослуховування до викладача вокалу в Одеському музичному училищі італійця Луїджі Ронці. Дівчина справила на відомого педагога велике враження, він запросив її вчитися в його рідному Мілані.

Іза поїхала туди з матір'ю. Вона захоплено займалася вокалом з Ронці, удосконалила свої італійську та французьку. Потім – приголомшливий дебют в опері «Богема» Пуччіні у знаменитому міланському «Ла Скала» та у театрі «Феніче» у Венеції.

Замість п'яти вистав, на які Кремер (вона для милозвучності прибрала з прізвища одну літеру) була запрошена, вона співала дев'ятнадцять.

Перший виступ Ізи на Батьківщині відбувся 21 лютого 1912 р. в партії Віолетти у «Травіаті», далі – провідні партії практично у всіх оперних спектаклях.

Але її все більше приваблювала оперета, де вона одразу здобула величезне визнання публіки, беручи участь у кількох спектаклях. Критики пишуть про Ізу як про блискучу каскадну артистку, однаково талановиту і в оперних ролях, і в опереті.

Кремер була не просто співачкою, а співаючою актрисою, причому актрисою гарною. Іза по-справжньому переживала. Якось у ролі Периколі в однойменній опереті Жана Оффенбаха вона так розридалася, що їй влаштували овацію. Публіка ломилася на всі наступні спектаклі, щоб побачити сльози актриси, але... на замовлення Іза не плакала.

«Дуже популярна в Одесі. – Писала про неї газета «Одеський огляд театрів». – Весела, рухлива, життєрадісна. Має чарівний голос... Свого роду пам'ятка Південної Пальміри. Щодо цього може сміливо конкурувати з Сергієм Уточкіним». Незабаром Кремер остаточно перейшла на естраду і перетворилася на зірку всеросійського масштабу поряд з О. Вертинським, Н. Плевицькою, Ю. Морфессі. Записи, що збереглися, дозволяють судити про філігранну обробку співачкою з класичною вокальною школою «легковажних» шансонеток, «пісень настрою» та інших творів «легкого жанру».

Витончені, легкі пісеньки Ізи Кремер приваблювали щирістю. Вона виконувала жартівливі, інтимні, ліричні пісеньки, багато з яких вона створювала сама; одна з них стала особливо популярною – «Мадам Лулу».

Здобувши в Одесі велику популярність, Іза вирушає до Петрограда, до Москви – і всюди успіх. З концертними програмами Кремер гастролювала по всій Росії.

Репертуар співачки був дуже широким і різноманітним: російські народні пісні, ліричні пісні; романси, близькі за стилем, так

званим, циганським; французький цикл «Пісеньки Монмартру».

Окрім французьких, вона виконувала неаполітанські, іспанські пісні. Співала Іза 14 мовами та 9 діалектами; іноземні пісні виконувала мовою оригіналу, а якщо співала російською, то у своєму літературному перекладі.

Ніколи не користувалася штампами. Вони їй просто не були потрібні. Артистка не заламувала рук, не притискала їх до грудей, не бігала по сцені, не закривала очі. Її виконавська манера вирізнялася гарним смаком, була надзвичайно стриманою і навіть суворою. Кремер не зображала переживання, вона переживала; не ілюструвала почуття, а по-справжньому відчувала, коли співала. Тому її спів справляв таке сильне враження на слухачів, захоплював і підкорював їх.

Кремер мала приємне, дуже виразне мецо-сопрано, яким володіла досконало. Але не це головне – вокал у чистому вигляді не був для неї самоціллю. У пісні вона бачила не лише музичний твір, не лише вокальну партію, а й сюжет, образ, певний людський характер із його думками, переживаннями та почуттями. І все це вона доносила до своїх слухачів.

З Хейфецем вони одружилися, незважаючи на різницю у віці 27 років. У 1917 р. на світ з'явилася їхня дочка Таїсія (Туся).

Революцію подружжя зустріло в Одесі. Іза співала і для червоних, і для білих, і для австро-германців, і для англо-французів. Можливо, їй було байдуже, а можливо – ні.

Влітку 1918 р. у місті виступало ціле сузір'я артистів, які втекли з обох столиць. Співали Вертинський та Утьосов, читали з естради О. Толстой, Бунін, Теффі, Аверченко, Олеша. Потіком йшли біженці – московські та пітерські знаменитості, але вони не могли затьмарити Ізу.

У 1918 р. на гастролях у Києві Іза Кремер співає своє «Останнє танго». Співачка виконувала цю дуже популярну пісеньку в квітчастій спідниці, з червоною троянкою в розпущеному волоссі.

У 1918-19 рр. Кремер регулярно виступала в одеському Будинку артиста, де на той час сконцентрувалися найкращі майстри російської естради. Її вірші охоче публікували одеські журнали.

1920 р. в Одесі встановився червоний терор. Місто практично спорожніло, закрилися газети, театри, ресторани, гральні будинки, почалися арешти та розстріли. Особняк Хейфеца реквізували, господаря заарештували, родину виселили на горище. На той час з подружжя вивітрилася очарованість революцією, і Іза, залишивши дочку Тасю під опікою свого брата та батьків, виїхала до Константинополя.

За рік вона дала там 160 концертів. Турецький султан особисто попросив її виступити перед жінками його гарему і після концерту подарував розкішну смарагдову брошку.

Якось в емігрантському клубі відбувся парадний вечір; були французькі, англійські та американські адмірали. На вимогу публіки оркестр виконав російський гімн «Коль славен наш Господь...», який на територіях, зайнятих Білою армією у роки громадянської війни, й у еміграції часто звучав як неофіційний гімн

Російської імперії. Всі підвелися як одна людина, за винятком Ізи Кремер – вона демонстративно продовжувала сидіти.

Можна припустити, що Кремер сприймала мелодію гімну як музичний символ монархії, до якої ніяких добрих почуттів відчувати не могла. За що, власне, вона могла любити царську владу? За «смугу осілости», що півтора століття існувала для її народу? За досить мляву, м'яко кажучи, реакцію самодержавства на кишинівський та одеський погроми?

Весною 1921 р. після концерту в гримерці Креймер з'явився невідомий і запропонував вивезти її сім'ю з Одеси. Артистка без вагання віддала йому дуже дорогі діамантові сережки.

Через кілька місяців вона возз'єдналася з дочкою в Польщі. Через одеських друзів, які приєдналися до більшовиків, Іза організувала визволення чоловіка. І ось Хейфец у Парижі. Вони ніколи більше не жили разом, але зберігали теплі стосунки. У 1940 р. 80-річний Ізраель Хейфец загинув у бельгійському концтаборі для євреїв «Бреендонк».

У 1920-х роках Іза виступала у Бухаресті, Кишиневі, Ізмаїлі, рідних Бельцях. Але незабаром Кремер була змушена залишити захоплену антисемітизмом Європу і попрямувала до Америки.

Спочатку співачка виступала у бродвейських театрах та кабаре, вперше записувалися її платівки – всього 22 записи.

У жовтні 1922 р. Іза дала перший із шести сольних концертів в одному з найпрестижніших залів Нью-Йорка – Карнегі-холі. Виступ був триумфальним. Преса писала не лише про її дивовижний голос, а й про «поєднання краси, чарівності та дивовижної особистості». Кремер називають «ною загадкою світової музики», «найобдарованішою співачкою у світі», «втіленням артистичного чаклунства, що світиться».

У 1926 р. співачка остаточно перебралася через океан, купила великий будинок у Брукліні та перевезла туди дочку.

Але це була вже не та Іза Кремер, яку обожнювала Одеса. Веселі пісеньки стали не потрібні – таких виконавців в Америці вистачає, там були тоді популярні ностальгічні романси «Очі чорні», «Две гитары», «Ямщик, не гони лошадей!...» Кремер гастролювала у Німеччині, Бельгії, Італії, Англії. У 1930 р. у Лондоні записала вісім пісень, зокрема «Мадам Лулу».

Протягом наступних двох десятиліть виступи Ізи в Карнегі-холі і у Манхеттенському оперному театрі проходили під незмінні овації публіки.

Тим часом Іза переживала розлуку з Європою та прийїжджала до Німеччини, щоб підтримати Товариство єврейської культури. На останньому виступі в Берліні в середині 30-х, ідиш, на якому вона співала, обурив єврейську аудиторію. Такі пісні у гітлерівській Німеччині євреї визнали провокацією.

У 1934 р. на гастролях в Аргентині вона познайомилася з польським емігрантом-євреєм Грегоріо Берманном – відомим психіатром та професором

університету Кордови, соціалістом за переконаннями.

Коли в 1940 р. її дочка Таїсія Хейфец вийшла заміж у США, Іза переїхала до доктора Берманна. Хоча шлюб не був оформлений офіційно, Іза до свого прізвища додала друге – Берманн. Їхні близькі стосунки тривали до останніх днів співачки.

У Південній Америці публіка була їй широко віддана. Під час Другої світової війни уряд Аргентини негласно підтримував нацистів, а Кремер відкрито давала концерти, збори від яких йшли на користь союзників. Це обурило уряд, але до жодних наслідків для Ізи, на щастя, не призвело.

Один із останніх великих публічних виступів Кремер відбувся в 1943 р. під час Тегеранської конференції. У день народження Черчілля він запросив виступити Марлен Дітріх, Моріса Шевальє, а для Сталіна – Ізу Кремер, російську чарівницю, відправивши за нею в Аргентину літак.

У концерті для учасників конференції Іза Кремер співала російською мовою: «Не добраться к родимым святыням, не услышать родных голосов!».

Рузвельт і Черчілль, які не знали російської, сприйняли пісню як російський романс. А Сталін ці останні рядки сприйняв як натяк на те, що найкращу частину Росії він позбавив Батьківщини. Іза Кремер, яка представляла цю кращу частину, з його реакції зрозуміла – наважившись заспівати в обличчя Сталіну цю пісню, вона більше ніколи не побачить ні Батьківщини, ні Одеси. Справді, у СРСР про Ізу Кремер більше не чули.

У 40-х Іза провела багатолюдні концерти у Нью-Йорку, кошти яких передала жертвам Голокосту. У 1946 р. вийшли її нові платівки з популярними піснями на ідиші.

Тоді ж Кремер вирушила з виступами до Палестини, але, коли заспівала на ідиші, виявила жорстке неприйняття публіки. Іза сказала тоді: «Я співала на ідиші в нацистській Німеччині і співатиму на ідиші тут» – адже вона співала десятками мов, але найбільше їй хотілося співати її рідною мовою, яку ні в Європі, ні в Ізраїлі не поважали.

Останній великий концерт Кремер відбувся 25 квітня 1947 р. у залі «Таймс-хол» у Нью-Йорку. У 1948 р. вона дала в США концерт на підтримку держави Ізраїль, яка була утворена незадовго до цього, хоча гастролювати на той час вже перестала. У 1951 р. відбувся концерт у Лондоні.

Іза Яківна мріяла відвідати Батьківщину. Вона мріяла поїхати до СРСР, але – не судилося. На початку 1956 р. лікарі діагностували запущений рак шлунку і через півроку вона померла. Сьогодні місце поховання Ізи Кремер залишається невідомим. Не викликає сумніву лише одне – свій останній притулок співачка знайшла під тим «спекотним небом Аргентини», про яке вона з такою виразністю і пристрасно співала в далекій молодості.

Джерела: Вікіпедія, статті Е. Замура «Доля та пісні Ізи Кремер» в LiveJournal, А. Городецької «Пісні для Сталіна» в Jewish.ru, Ю. Сосудіна «Кремер» в «Енциклопедії шансону», М. Кравчинського «Іза Кремер – «Вертинський у спідниці», О. Галяса в Енциклопедичному довіднику «Вони залишили слід в історії Одеси», М. Овсяннікова «Юрій Морфессі vs Іза Кремер. Хто правий?» у журналі «Алеф» та ін.

Іза Кремер

Країна Поезія

Сергій ЖАДАН

Співак, поет, прозаїк, есеїст, перекладач. Народився в 1974 р. у Старобільську. Закінчив Харківський педагогічний університет, навчався в аспірантурі. Захистив дисертацію. Викладач кафедри української та світової літератури. Живе і працює у Харкові. Автор 14 поетичних збірок, 5 романів. Був висунутий на Нобелівську премію у галузі літератури. У 2024 році мобілізувався до лав бригади «Хартія» Національної гвардії України, де заснував «Радіо Хартія».

Птах уночі забувається до кімнати,
хоче вирватись, ріже повітря крилами,
не знаходить виходу, не дає себе упіймати,
сторожко завмирає, зібравшись із силами.
Я говорю: ну що ти, послухай, спинися,
не бийся так лунко серед густої темряви,
ця ніч стоїть, наче важка пшениця,
відбиваючись у тобі голосами і нервами.
Ця ніч може бути довгою і мовчазною,
вона може ділитися з нами надіями й шансами.
Але якщо ти вже тут, якщо ти далі зі мною,
лишайся доти, доки можеш лишатися.
І хай ця ніч ранить тебе і черкає,
і хай дотики її видаються тобі неприйнятними.
Лишайся, навіть коли тебе хтось чекає,
лишайся, навіть коли я тебе не спинятому.
Якими шрами тебе дивувати, якими стигмами?
Якими тримати словами та вчинками?
Ти ж знаєш, що насправді
нікого не можна втримати,
і що всі мої вікна насправді завжди відчинені.
Які можуть бути образи і які можуть бути скарги?
Ти ж знаєш, що я ні про що тебе не проситиму.

Найбільше мені б хотілося тебе не відпускати,
найменше б мені хотілося тримати
тебе тут силою.
Я просто й далі буду відчувати тебе уночі,
згадуючи все із часом, забуваючи
все із віком,
слухаючи і говорячи, тонучи й пливучи,
затамувавши подих,
не зачинаючи вікон.

Тому що ніколи тебе не вирвеш,
ніколи не забереш,
тому що вся твоя свобода складається з меж,
тому що в тебе немає жодного вантажу,
тому що ти ніколи не слухаєш,
оскільки знаєш і так, що я скажу,
тому що в цій мові не лишилось
жодних нормальних слів,
тому що синтаксис, який нас рятував,
давно застарів,
тому що повіривши одного разу,
будеш вірити до кінця,
тому що мені саме тепер
не вистачає

твого імені та лица,
я не дам тобі жити так,
як ти хотіла – мені на зло,
ніби я не зупиняв для тебе кров,
ніби нічого і не було,
я все одно спробую хоча б якось
тобі допомогти,
я все одно все зіпсую,
все одно досягну мети.
Сама подумай –
як би я відмовився від твоїх листів?
Ти ж розумієш, що я від тебе хотів.
Я хотів, щоби все було так,
як хотіла ти.
Тому доведеться далі
писати всі ці листи.
Доведеться змиритися з тим,
що все мине.
Доведеться не говорити
про важливе та головне,
доведеться боїтись свободи,
триматися меж.
Щастя не оминеш.
щастя не оминеш.

Дитячий
куточокНадія
Приходько

Жовтень

Тихо осінь ходить гаєм.
Ліс довкола аж горить.
Ясен листя осипає,
Дуб нахмурений стоїть.
І берізка над потоком
Стала, наче молода.
Вітер, мовби ненароком,
Йй косиці розпліта...

Тетяна Чорновіл

Жовтень

Вранці Осінь трохи змерзла,
Треба якось зігрівати:
Теплі дні намалювати
Здумав Жовтень – майстер пензля.
Враз на тій його картині
Сонце весело світилось,
Жовтим соняхом котилось
По ясній небесній сині.

Море барв в осіннім листі,
А на яблуках – рум'яна,
Пані Осінь гарно вбрана,
В горобинівім намісті.
Осінь глянула, зраділа,
Що картина так вдалася,
В жовте листячко вдяглася
Й Жовтня в танці завертіла.

Олена
Коваленко

Жовтень

Жовтень пензлика дістав –
Листя все пофарбував.
Жовтий-жовтий клен стоїть,
Явір, як в огні, горить.
Різномарвним килимком
Ідуть білка з їжаком:
В нього яблучка в торбинці
Й три грибочка ще на спинці,
А у білочки горішки
Із ліщини та три шишки.

Наносили вже багато –
Ціла купа в них, малята,
Щоб в комору заховати –
Будуть взимку ласувати.

Валентина Бондаренко

Жовтень

Співає вітер-бандурист,
Луна мелодія осіння,
З дерев спадає жовтий лист,
Вкрива дерев коріння.
Пливуть лебідками хмарки,
Небес палітра синя,
Акордом хлюпають ставки,
Літає павутиння.

Н. Донець

Жовтень

Сумує жовтень в нашому саду.
Поодцвітали мальви сніжно-білі,
Хмелі перебродили у меду,
І журавлі полинули у вирій.

Вже не сміються ластівки малі.
Не золотіє мак духмяним цвітом.
А яблуні – заплакані й сумні...
Вони не скоро знов побачать літо.
Все листопади вдаль перенесли...
Бузкова тиша. Сад тривожно-синій
Смородина ще в залишках золи.
А на гілках цвіте холодний іній.

Леонід Куліш-Зіньків

Жовтень

Жовте поле, жовтий ліс,
На деревах жовтий лист.
Усе жовте навкруги,
Навіть річки береги,
Бо у осені в руці
Тільки жовті олівці.

Анна Черинь

Жовтень

В жовтні жовте сонце гріє
Так, що все навкруг жовтіє.
Жовті квіти і листочки
Жовті дині й огірочки,
Що достигли на насіння,
Бо прийшла пора осіння.

1	2	3	4	5	6	7	8
9			10			11	
12			13		14	15	
			16		17		
18		19				20	21
22				24	25		26
		27					
28	29			30			31
32			34			35	
			36	37		38	
39		40			41	42	43
44				45			46
47					48		

За горизонталлю:

1. Невеликий віршований або, рідше, прозовий повчальний твір алегоричного змісту. 5. Гармонійне поєднання кількох музичних звуків або голосів. 9. Муніципалітет у Франції, у регіоні Аквітанія, департамент Атлантичні Піреней. 10. Обрис і розріз губ. 11. Звукослідження, що передає котяче нявкання. 12. Кондитерський виріб у вигляді густої маси, виготовленої з протертого (переважно

соняшникового) насіння або потовчених горіхів з карамеллю. 14. Поселення. 16. Велика хижа морська риба. 18. Велика хижа морська риба ряду акулподібних із плоским тілом і вузьким хвостом. 20. Прикріплений до держак мотузок або ремінець, яким поганяють тварин. 23. Об'єднана держава Сирійської Республіки та Республіки Єгипет, що існувала з лютого 1958 по вересень 1961 року. 24. Академія технологічних наук. 26. Згущена варінням смола. 27. Сцена для виступів акторів, музикантів, співаків, промовців і т. ін. 28. Спадкове земельне володіння в епоху феодалізму, яке надавалось васалу за умови несення ним військової служби та виконання інших повинностей. 30. Харчовий продукт, який одержують із молока при його сквашуванні й відокремленні сироватки. 31. ... з вогнем. 33. Фігура, що має вигляд витягнутого круга. 35. Музичний інструмент. 36. Тривога, гвалт, паніка. 39. Маленький син князя. 41. Цибуля, картопля, буряк. 44. Електрично заряджена частинка. 45.

Хутряний чобіт з м'якою підошвою – взуття, поширене здебільшого у народів Півночі та Сибіру. 46. Плосковерхі плато або останці, звичайно з крутими чи обривистими схилами, головним чином у Середній Азії. 47. Південна трав'яниста, рідше кущова рослина з великими зубчастими листками. 48. Плита (звичайно квадратна), що становить верхню частину капітелі колони.

За вертикаллю:

1. Йоганн Себастьян ... (німецький композитор). 2. Чорношкіра жінка. 3. Невеликий човен. 4. Поширений на сході міцний спиртний напій. 5. Кораловий острів кільцеподібної форми. 6. Індіанський народ, що існував на крайньому півдні Південної Америки. 7. Те саме, що ряднина (розм.). 8. 1+1. 13. Одиниця вимірювання потужності в Міжнародній системі одиниць. 15. Заразна хвороба однокопитих (може передаватись і людині), яка супроводжується появою гнійних пухирців у носоглотці та виразок на тілі. 17. Істівний морський молюск, що має двостулкову черепашку. 18. Кінцева частина труби або трубчаста конічна насадка, призначена для регулювання струменю газу, пари, рідини, що з неї виходять. 19. Круглий майданчик посередині цирку, де

виступають артисти. 21. Зосередження думки або зору, слуху на будь-якому об'єкті. 22. Довгий мотузок із зашморгом на кінці. 24. Автоматична телефонна станція. 25. Тринадцята літера грузинської абетки. 29. Представник сибірського малочисельного корінного народу, що живе в Росії, Китаї і Монголії. 32. Лісовий птах родини тетерукових з рясним оперенням. 34. Вигук, що виражає подив, здогад, пригадування. 35. Німецьке авто. 37. Графство на сході Ірландії. 38. Військовий підрозділ, що входить до складу батальйону. 39. Корейське авто. 40. Шлях, засіб, рух духовної практики, завдяки якому досягають просвітлення. 42. Рос. авто. 43. Ірландська республіканська армія.

Відповіді до кросворда в № 216:

За горизонталлю:

1. Позов. 5. Охрім. 9. Осі. 10. Арм. 11. Ода. 12. Варяг. 14. Амман. 16. Гаяна. 18. Габа. 21. Гнів. 24. Ага. 25. Ная. 27. Акр. 28. Азія. 29. Вино. 30. Ета. 31. Віа. 33. Оно. 35. Каре. 37. Псар. 38. Мавпа. 41. Табун. 44. Уклон. 47. Рур. 48. Низ. 49. Орт. 50. Абака. 51. Осака.

За вертикаллю:

1. Повага. 2. Оса. 3. Зір. 4. Вага. 5. Оман. 6. Ром. 7. Іда. 8. Маневр. 13. Яга. 15. Маг. 17. Яна. 19. Агата. 20. Базар. 22. Нанос. 23. Ікона. 25. Няв. 26. Ява. 30. Екстра. 32. Іов. 34. Оранта. 36. Ему. 37. Пак. 39. Анна. 40. Пузо. 42. Ауб. 43. Бра. 45. Лоа. 46. Орк.

Шановні клієнти!

Всі, хто має можливість допомогти
незаможним людям,
спрямовуйте, будь ласка,
свої внески за адресою:
Україна,
м. Одеса, Приморський район,
БФ "Хесед Шаарей Ціон"
код ЄДРПОУ 34321888
IBAN: UA713510050000026006267265700
в ПАТ "УкрСиббанк"
МФО 351005
65023, м. Одеса,
вул. Ніжинська, 77/79.

Шановні клієнти!
Майстер із ремонту
дрібної побутової техніки
Кабінет 246
Приєм та видача
Четвер з 10.00 до 13.00

Шановні клієнти!
Дрібний ремонт одягу
Приєм та видача:
Понеділок з 10.00 до 13.00, каб.246
Середа з 10.00 до 13.00, каб.246

Посмішка

— Лікарю, у мене надія є?
— Надія? Є... Шансів немає.

— Пацієнт, підготуйтеся, зараз буде боляче. Чи готові?
— Готов.
— З вас 9 тисяч!

— Я зробила собі другу дірку у вусі!
— Ну і як, тепер краще чути?

— Добре, добре, добре, добре ...
— Доктор, а що тут доброго?!

— Добре, що в мене такого немає!

— Цікаво, чи є таблетки з голоду?
— Так, тільки вони великі.
— Я на все згоден, аби допомагали.
— Вони допомагають.
— А як називаються?
— Котлети.

— Скажіть, медсестра, це ті четверо близнюків, які сьогодні народилися, так голосно кричать?
— Ні, це їхній батько.

— А зараз, пацієнте, пройдемо невеликий тест, який визначає рівень вашої інтернет-залежності. Ви сидите в кріслі біля комп'ютера, ззаду підходить жінка, ніжно обіймає вас, ви обертаєтесь, а вона зовсім роздягнена! Які ваші дії?
— Вибачте, лікарю, а це дружина чи незнайомка?

— Лікарю, у мене руки тремтять.

— П'єте?

— Пив.

— Курите?

— Курив.

— Давно покинули?

— Ні, тільки вирішив.

— Ось бачите, а організм уже злякався!

— Ніхто так не вмів берегти таємниці, як німі.

— Не скажіть, у глухих це виходить краще.

Фермер придбав породистого скакуна за досить значну суму, але через місяць кінь раптом захворів. Фермер покликав ветеринара, і той, обстеживши коня, зробив висновок:

— Ваш кінь заразився небезпечним вірусом, йому треба давати ці ліки протягом трьох днів. Через три дні я прийду його провідати, і якщо він не видужає, доведеться його приспати.

Усю цю розмову чула свиня, що була поруч. Після першого дня прийому ліків кінь не одужав. Свиня підійшла до нього і каже:

— Давай, друже, вставай!

На другий день — те ж саме, ліки на коня не діяли.

— Ну, давай же, друже, вставай, а то тобі доведеться померти, — попередила його свиня. На третій день коневі знову дали ліки і знову безрезультатно.

Ветеринар, що прийшов, сказав:

— На жаль, у нас немає вибору, коня треба приспати, бо має вірус, який може перекинутися на інших коней!

Почувши це, свиня побігла до коня і давай хрюкати:

— Ну, давай же, ветеринар уже прийшов, ти маєш піднятися — зараз чи ніколи! Вставай швидше!

І тут кінь раптом підвівся на ноги і побіг!

— Яке диво! — вигукнув фермер. — Це треба відсвяткувати!

З такої нагоди заріжемо свиню!

— Лікарю, як мені це вилікувати?

— Зараз пошукаю в інтернеті.

— А може, я сам?

— От давайте не займатимемося самолікуванням...

УВАГА!**ШАНОВНІ КЛІЄНТИ!**

З 15 жовтня по 10 грудня 2024 р. проводиться передплата
на газету

«ДОБРА СПРАВА»

на 2025 р.

ВАРТІСТЬ НА РІК - 80 грн.

Повідомляємо, що оплата поштових витрат з доставки
газети "Добра справа" у 2025 році буде проводитись за
рахунок коштів передплатників.

Культурний центр БФ "Хесед Шаарей Ціон"
оголошує набір на курси з вивчення

МІЖНАРОДНОЇ МОВИ ЕСПЕРАНТО

Адреса: вул. Ніжинська, 77/79, 2-й поверх, каб. 214
Тел.: 067 518 10 53

**ЮВІЛЯРИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН",
ПРИЙМІТЬ ШИРИ ВІТАННЯ!****90 років**

Гун Семен
Ерасова Рая
Корчевська Ніна
Котенко Тетяна
Котляр Всеволод
Редько Григорій

85 років

Александровський Олександр
Басович Ілля

Вайсбейн Валентина
Ветрова Алевтіна
Іванченко Марія
Іщенко Павло
Кузьмицька Тамара

Куліненко Віктор
Лебедев Валеріан
Могілевський Валентин
Пермінов Ігор
Півень Лев

Тараненко Жанна
Цвіславський Михайло
80 років

Андреева Валентина
Гербер Олександр
Корнієнко Алла
Ротарь Наталя
Тахтарова Наталія
Шалашна
Галина

ІМЕННИКИ—ВОЛОНТЕРИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"

Агнянкіова Олександра
Білоцерківська Тетяна
Жукова Тетяна
Ігнатєва Світлана

Лозинська Зоя
Немирівська Дебора
Олейничук Ганна
Решетніченко Наталія

Засновник та видавець —
БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН" (м. Одеса)

Свідоцтво про держреєстрацію 1153-34-Р,
серія ОД, видано 7 червня 2006 р.

Газета видається за підтримки
Claims Conference і American
Jewish Joint Distribution Committee

Некомерційне видання. Розповсюджується безкоштовно.
Реклама та оголошення публікуються безкоштовно.
Індекс видання — 09720

Надруковано у ТОВ "Press Corporation Limited"
21034 Вінниця, вул. Чехова, 12 А

Наклад 2600 прим. Зам. № _____

Головний редактор
Семен ВАЙНБЛАТ
Редакційна колегія:

А. Кесельман,
М. Гаузнер, П. Козленко
Комп'ютерна верстка
І. Глаголевський
Перекладач
Л. Левін

Надіслані матеріали
не рецензуються і не повертаються.
Листування із читачами —
лише на сторінках газети.
Редакція залишає за собою право
редагувати
і скорочувати надіслані матеріали.
Відповідальність за достеменність
фактів несуть автори.

Адреса редакції:
65023, Одеса, вул. Ніжинська, 77/79

Поштова адреса:
65045, Одеса, а/с 131

<http://dobrasprava.ddns.net>